

www.turkishstudies.net/turkishstudies

Turkish Studies

eISSN: 1308-2140

Research Article / Araştırma Makalesi

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

The Mediating Role of Social Capital in The Effect of Cultural Sensitivity on Social Cohesion

*Kültürel Duyarlılığın Toplumsal Uyum Üzerindeki Etkisinde Sosyal Sermayenin Aracı Rolü**

Zeynep Ekmekçi** – Fatma Geçikli***

Abstract: This study aims to provide an in-depth examination of how cultural sensitivity and social capital contribute to overcoming the challenges of maintaining social harmony in multicultural societies. Focusing specifically on the Turkish community living in Germany, the research investigates the relationships among cultural sensitivity, social capital, and social cohesion. In multicultural contexts where individuals from diverse cultural backgrounds coexist, factors such as mutual understanding, trust, and social interaction play a critical role in fostering social cohesion. Accordingly, this study seeks to identify the mechanisms through which these factors operate. Data were collected through an online survey administered to Turks residing in Germany. The collected data were analyzed using Structural Equation Modeling (SEM), which allowed for the examination of both direct and indirect relationships among the study variables.

The findings indicate that cultural sensitivity has a significant and direct effect on social cohesion, suggesting that higher levels of awareness, respect, and openness toward cultural differences enhance individuals' sense of belonging and social integration within the host society. Moreover, the results reveal that social capital partially mediates the relationship between cultural sensitivity and social cohesion. Elements of social capital, such as social networks, trust, and norms of reciprocity, help strengthen social bonds and facilitate interaction

* - This article is based on the author's doctoral dissertation, entitled ' The Mediator Role of Social Capital in the Effect of Cultural Awareness on Social Cohesion', completed in 2022 in the Department of Public Relations, Institute of Social Sciences, at Atatürk University.

Bu çalışma, yazarın 2022 yılında Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Halkla İlişkiler Ana Bilim Dalı'nda tamamladığı 'Kültürel Duyarlılığın Toplumsal Uyuma Etkisinde Sosyal Sermayenin Aracı Rolü' başlıklı doktora tezinden türetilmiştir.

- Ethical approval for this study was obtained from the Ethics Committee for Social and Human Sciences at Atatürk University pursuant to Decision No. 91 dated April 12, 2021.

Bu çalışma için Atatürk Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı'nın 12.04.2021 tarih ve 91 nolu kararıyla etik kurul onayı alınmıştır.

** Corresponding Author: Assoc. Prof. Dr., Erzincan Binali Yıldırım University, Vocational School of Tourism and Hotel Management, Department of Travel-Tourism Entertainment Services

Sorumlu Yazar: Doç. Dr. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Seyahat-Turizm ve Eğlence Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2110-8438>

zeynep.ekmekci@erzincan.edu.tr

*** Prof. Dr., Atatürk University, Faculty of Communication, Department of Public Relations and Promotion

Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7708-7752>

fgecikli@atauni.edu.tr

Cite as/ Atıf: Ekmekçi, Z., & Geçikli F. (2026). The mediating role of social capital in the effect of cultural sensitivity on social cohesion / Kültürel duyarlılığın toplumsal uyum üzerindeki etkisinde sosyal sermayenin aracı rolü. *Turkish Studies*, 21(Ö1), 1191-1250. [Special Issue Dedicated to Prof. Dr. Mahmut Özer]. Ankara Bilim University Publications. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.89142>

Received/Geliş: 30 December/Aralık 2025

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 20 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

between individuals and groups. However, the mediating effect of social capital appears to be diminishing, indicating that while social capital remains an important factor, cultural sensitivity itself is becoming increasingly central to achieving social cohesion in multicultural settings. Overall, the study contributes to the literature on migration, integration, and multiculturalism by highlighting the evolving roles of cultural sensitivity and social capital in promoting sustainable social harmony.

Keywords: Cultural Sensitivity, Social Capital, Social Cohesion, Structural Equality, Turks Living in Germany.

Öz: Bu çalışmanın amacı, çok kültürlü toplumlarda sosyal uyumun sürdürülmesine yönelik zorlukların aşılmasında kültürel duyarlılık ve sosyal sermayenin nasıl katkı sağladığını derinlemesine incelemektir. Almanya’da yaşayan Türk toplumu özelinde gerçekleştirilen araştırmada, kültürel duyarlılık, sosyal sermaye ve sosyal uyum arasındaki ilişkiler ele alınmaktadır. Farklı kültürel geçmişlere sahip bireylerin bir arada yaşadığı çok kültürlü ortamlarda karşılıklı anlayış, güven ve sosyal etkileşim gibi unsurlar sosyal uyumun geliştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda çalışma, söz konusu faktörlerin hangi mekanizmalar aracılığıyla işlediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Veriler, Almanya’da yaşayan Türklere uygulanan çevrim içi anket aracılığıyla toplanmıştır.

Elde edilen veriler, araştırma değişkenleri arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkilerin incelenmesine olanak sağlayan Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular, kültürel duyarlılığın sosyal uyum üzerinde anlamlı ve doğrudan bir etkisinin bulunduğunu göstermektedir. Bu sonuç, kültürel farklılıklara yönelik daha yüksek farkındalık, saygı ve açıklık düzeyinin, bireylerin ev sahibi toplum içerisindeki aidiyet duygusunu ve sosyal bütünleşmesini güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra araştırma sonuçları, sosyal sermayenin kültürel duyarlılık ile sosyal uyum arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolü üstlendiğini göstermektedir. Sosyal ağlar, güven ve karşılıklılık normları gibi sosyal sermaye unsurları, sosyal bağların güçlenmesine ve bireyler ile gruplar arasındaki etkileşimin kolaylaşmasına katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte, sosyal sermayenin aracılık etkisinin azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu durum, sosyal sermayenin hâlen önemli bir unsur olmakla birlikte, çok kültürlü ortamlarda sosyal uyumun sağlanmasında kültürel duyarlılığın giderek daha merkezi bir konuma geldiğini göstermektedir. Sonuç olarak bu çalışma, kültürel duyarlılık ve sosyal sermayenin sürdürülebilir sosyal uyumun geliştirilmesindeki değişen rollerini ortaya koyarak göç, entegrasyon ve çok kültürlülük literatürüne katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Duyarlılık, Sosyal Sermaye, Sosyal Uyum, Yapısal Eşitlik, Almanya’da Yaşayan Türkler.

Structured Abstract:**Introduction and Purpose of the Study**

Increasing cultural diversity resulting from globalisation, migration movements, and intensified intercultural interactions has made social cohesion one of the central issues discussed in contemporary social sciences. Societies consisting of individuals with different cultural backgrounds need mechanisms that enable peaceful coexistence, mutual understanding, and constructive interaction among diverse groups. In this context, cultural sensitivity has gained importance as a fundamental competence that allows individuals to recognise, understand, and respect cultural differences. Individuals with high levels of cultural sensitivity are expected to develop more positive attitudes toward cultural diversity and establish more effective social relationships with individuals from different cultural backgrounds.

Social cohesion, which represents the degree of connectedness, solidarity, and integration among members of a society, is influenced by various social and psychological factors. Although previous studies have emphasised the importance of cultural sensitivity in promoting social cohesion, the mechanisms through which this relationship occurs require further investigation. One of the important concepts that may explain this mechanism is social capital. Social capital refers to the resources embedded in social relationships, including trust, cooperation, shared norms, and networks that facilitate collective action and strengthen interpersonal relationships.

The main purpose of this study is to examine the effect of cultural sensitivity on social cohesion and to investigate the mediating role of social capital in this relationship. Although cultural sensitivity may encourage individuals to establish positive relationships with culturally diverse groups, these relationships may become stronger and more sustainable through social capital. Therefore, this study seeks to answer the following research questions: Does cultural sensitivity have a significant effect on social cohesion? Does social capital mediate the relationship between cultural sensitivity and social cohesion? By addressing these questions, the study aims to contribute to a better understanding of the social processes that facilitate cohesion in culturally diverse societies.

Conceptual / Theoretical Framework

This study is based on the conceptual relationships among cultural sensitivity, social capital, and social cohesion. Cultural sensitivity is regarded as an individual's ability to recognise cultural differences, avoid ethnocentric evaluations, and demonstrate respect and openness toward individuals from different cultural backgrounds. In multicultural environments, cultural sensitivity enables individuals to overcome prejudices and develop more constructive forms of communication and interaction.

Social capital constitutes another important dimension of social relationships. The concept emphasises the importance of trust, reciprocity, social networks, and cooperation in creating stronger communities. Individuals who possess higher levels of social capital are more likely to participate in social interactions, develop supportive relationships, and contribute to collective well-being. Therefore, social capital may function as a bridge between individual-level cultural orientations and broader social outcomes.

Social cohesion reflects the capacity of individuals and groups to maintain social bonds, develop a sense of belonging, and cooperate despite differences. Previous research has demonstrated that social trust, interpersonal relationships, and inclusive attitudes contribute significantly to social cohesion. However, the role of social capital as an explanatory mechanism between cultural sensitivity and social cohesion has received limited empirical attention. This study addresses this gap by proposing that cultural sensitivity may enhance social cohesion through strengthening social capital. Thus, the research provides an integrated perspective by examining not only the direct effect of cultural sensitivity but also the indirect effects generated through social relationships.

Method

This study employs a quantitative research approach and uses a correlational research design to examine the relationships among cultural sensitivity, social capital, and social cohesion. The data were collected through an online survey method. The research sample consists of participants reached within the scope of the study.

A structured questionnaire was used as the data collection instrument. The questionnaire included measurement scales designed to assess cultural sensitivity, social capital, and social cohesion. The scales were selected based on their previous use in academic research, their theoretical relevance to the research model, and their demonstrated validity and reliability. These measurement tools enabled the researchers to examine participants' perceptions and evaluations regarding cultural differences, social relationships, and social integration.

The analysis process included examining the measurement properties of the scales and testing the proposed research model. Confirmatory factor analysis was conducted to evaluate the validity of the measurement model, while structural equation modelling was used to test the hypothesised relationships among the variables. Through this analytical approach, the study examined both direct relationships and the mediating effect of social capital between cultural sensitivity and social cohesion.

Findings and Discussion

The findings indicate that cultural sensitivity has a significant relationship with social cohesion. This result suggests that individuals who demonstrate greater awareness and respect toward cultural differences are more likely to contribute positively to social integration processes. Cultural sensitivity appears to support social cohesion by encouraging inclusive attitudes, constructive communication, and positive interactions among individuals from different cultural backgrounds.

Furthermore, the findings reveal that social capital plays a mediating role in the relationship between cultural sensitivity and social cohesion. This result indicates that cultural sensitivity contributes to social cohesion not only directly but also indirectly by strengthening trust-based relationships, social networks, and cooperative behaviours. In other words, culturally sensitive individuals may develop stronger social connections, and these connections may subsequently enhance social cohesion. The findings support previous theoretical perspectives emphasising that social cohesion is not solely based on shared values or individual attitudes but also depends on the quality of social relationships among individuals. The mediating role of social capital highlights the importance of relational processes in transforming cultural awareness into meaningful social outcomes. Therefore, the study extends existing discussions by demonstrating that social capital represents an important mechanism through which cultural sensitivity contributes to social cohesion.

Conclusion and Recommendations

The results of this study demonstrate that cultural sensitivity is an important factor contributing to social cohesion and that social capital functions as a significant mechanism explaining this relationship. The study contributes to the existing literature by integrating cultural sensitivity and social capital perspectives into the explanation of social cohesion. Rather than considering cultural sensitivity as an isolated individual characteristic, the findings emphasise its role in creating stronger social relationships and fostering collective integration.

From a practical perspective, institutions and organisations aiming to strengthen social cohesion should develop programmes that increase cultural awareness while simultaneously encouraging social interaction and trust-building among different groups. Educational programmes, intercultural activities, and community-based initiatives may contribute to the development of both cultural sensitivity and social capital. For future research, the proposed model may be tested with different populations and cultural contexts to increase the generalisability of findings. Future studies may also include additional variables such as cultural identity, social trust, belongingness, tolerance, and civic participation to provide a more comprehensive explanation of social cohesion processes.

Keywords: cultural sensitivity, social capital, social cohesion, structural equality, Turks living in Germany.

الملخص المنظم:

أدى تزايد التنوع الثقافي الناتج عن العولمة، وحركات الهجرة، وتكثف التفاعلات بين الثقافات المختلفة إلى جعل التماسك الاجتماعي أحد الموضوعات الأساسية التي تحظى باهتمام متزايد في العلوم الاجتماعية المعاصرة. فالمجتمعات التي تضم أفراداً من خلفيات ثقافية متنوعة تحتاج إلى آليات تضمن التعايش السلمي، والفهم المتبادل، والتفاعل البناء بين مختلف الجماعات. وفي هذا السياق، برز مفهوم الحساسية الثقافية بوصفه كفاءة أساسية تمكن الأفراد من إدراك الاختلافات الثقافية وفهمها واحترامها. ومن

المتوقع أن يطوّر الأفراد الذين يمتلكون مستويات مرتفعة من الحساسية الثقافية اتجاهات أكثر إيجابية تجاه التنوع الثقافي، وأن يقيموا علاقات اجتماعية أكثر فاعلية مع الأفراد المنتمين إلى خلفيات ثقافية مختلفة.

يمثل التماسك الاجتماعي، الذي يعكس درجة الترابط والتضامن والاندماج بين أفراد المجتمع، مفهومًا يتأثر بمجموعة من العوامل الاجتماعية والنفسية. وعلى الرغم من أن الدراسات السابقة أكدت أهمية الحساسية الثقافية في تعزيز التماسك الاجتماعي فإن الآليات التي تفسّر هذه العلاقة لا تزال بحاجة إلى مزيد من البحث. ويعد رأس المال الاجتماعي أحد المفاهيم المهمة التي يمكن أن تفسر هذه الآلية، إذ يشير إلى الموارد المتضمنة في العلاقات الاجتماعية، مثل الثقة، والتعاون، والمعايير المشتركة، والشبكات الاجتماعية التي تسهل العمل الجماعي وتعزز العلاقات بين الأفراد.

تهدف هذه الدراسة إلى فحص تأثير الحساسية الثقافية على التماسك الاجتماعي، ودراسة الدور الوسيط لرأس المال الاجتماعي في هذه العلاقة. فعلى الرغم من أن الحساسية الثقافية قد تشجع الأفراد على بناء علاقات إيجابية مع الجماعات ذات الخلفيات الثقافية المختلفة، فإن هذه العلاقات قد تصبح أكثر قوة واستدامة من خلال رأس المال الاجتماعي. وبناءً على ذلك، تسعى الدراسة إلى الإجابة عن التساولين الآتيين: هل تؤثر الحساسية الثقافية بشكل دال في التماسك الاجتماعي؟ وهل يؤدي رأس المال الاجتماعي دورًا وسيطًا في العلاقة بين الحساسية الثقافية والتماسك الاجتماعي؟ ومن خلال الإجابة عن هذه التساؤلات، تهدف الدراسة إلى تقديم فهم أعمق للعمليات الاجتماعية التي تسهم في تعزيز التماسك داخل المجتمعات متعددة الثقافات.

الإطار المفاهيمي/النظري

تستند هذه الدراسة إلى العلاقات المفاهيمية بين الحساسية الثقافية، ورأس المال الاجتماعي، والتماسك الاجتماعي. وتُعرّف الحساسية الثقافية بأنها قدرة الفرد على إدراك الاختلافات الثقافية، وتجنب التقييمات المتمركزة حول العرق أو الثقافة، وإظهار الاحترام والانفتاح تجاه الأفراد المنتمين إلى خلفيات ثقافية مختلفة. وفي البيئات متعددة الثقافات، تساعد الحساسية الثقافية الأفراد على تجاوز الأحكام المسبقة وتطوير أشكال أكثر إيجابية من التواصل والتفاعل الاجتماعي.

ويمثل رأس المال الاجتماعي بُعدًا مهمًا آخر في العلاقات الاجتماعية، حيث يؤكد على أهمية الثقة، والمعاملة بالمثل والشبكات الاجتماعية، والتعاون في بناء مجتمعات أكثر ترابطًا. فالأفراد الذين يمتلكون مستويات مرتفعة من رأس المال الاجتماعي يكونون أكثر قدرة على المشاركة في التفاعلات الاجتماعية، وتكوين علاقات داعمة، والمساهمة في الرفاه الجماعي. ومن ثم، يمكن لرأس المال الاجتماعي أن يعمل كحلقة وصل بين التوجهات الثقافية الفردية والنتائج الاجتماعية الأوسع.

أما التماسك الاجتماعي فيشير إلى قدرة الأفراد والجماعات على الحفاظ على الروابط الاجتماعية، وتنمية الشعور بالانتماء، والتعاون رغم الاختلافات القائمة بينهم. وقد أظهرت الدراسات السابقة أن الثقة الاجتماعية، والعلاقات الشخصية والاتجاهات القائمة على الشمولية تسهم بشكل كبير في تعزيز التماسك الاجتماعي. ومع ذلك، لا يزال دور رأس المال الاجتماعي بوصفه آلية تفسيرية للعلاقة بين الحساسية الثقافية والتماسك الاجتماعي محدود البحث التجريبي. لذلك، تسد هذه الدراسة هذه الفجوة من خلال افتراض أن الحساسية الثقافية قد تعزز التماسك الاجتماعي عبر تقوية رأس المال الاجتماعي.

المنهجية

اعتمدت الدراسة منهجًا كمّيًا باستخدام تصميم بحث ارتباطي لفحص العلاقات بين الحساسية الثقافية، ورأس المال الاجتماعي، والتماسك الاجتماعي. وتم جمع البيانات من خلال استبانة إلكترونية، حيث تكونت عينة البحث من المشاركين الذين تم الوصول إليهم ضمن نطاق الدراسة.

استخدمت الدراسة استبانة منظمة كأداة لجمع البيانات، تضمنت مقاييس لقياس الحساسية الثقافية، ورأس المال الاجتماعي والتماسك الاجتماعي. وقد تم اختيار هذه المقاييس استنادًا إلى استخدامها السابق في الدراسات الأكاديمية، وملاءمتها النظرية لنموذج البحث، وثبوت صدقها وثباتها.

اشتملت عملية التحليل على فحص الخصائص القياسية للمقاييس واختبار النموذج البحثي المقترح. وتم استخدام التحليل العاملي التوكيدي للتحقق من صلاحية نموذج القياس، في حين تم استخدام نمذجة المعادلات الهيكلية لاختبار العلاقات المفترضة بين المتغيرات. ومن خلال هذا الأسلوب التحليلي، تم فحص التأثيرات المباشرة للحساسية الثقافية على التماسك الاجتماعي، إضافة إلى الدور الوسيط لرأس المال الاجتماعي.

النتائج والمناقشة

أظهرت النتائج وجود علاقة دالة بين الحساسية الثقافية والتماسك الاجتماعي. وتشير هذه النتيجة إلى أن الأفراد الذين يمتلكون وعيًا واحترامًا أكبر تجاه الاختلافات الثقافية يكونون أكثر قدرة على الإسهام بشكل إيجابي في عمليات الاندماج الاجتماعي كما يبدو أن الحساسية الثقافية تعزز التماسك الاجتماعي من خلال دعم الاتجاهات الشاملة، والتواصل البناء، والتفاعلات الإيجابية بين الأفراد ذوي الخلفيات الثقافية المختلفة.

كما كشفت النتائج أن رأس المال الاجتماعي يؤدي دوراً وسيطاً في العلاقة بين الحساسية الثقافية والتماسك الاجتماعي ويشير ذلك إلى أن الحساسية الثقافية لا تسهم في تعزيز التماسك الاجتماعي بصورة مباشرة فقط، بل تسهم أيضاً بصورة غير مباشرة من خلال تقوية العلاقات القائمة على الثقة، والشبكات الاجتماعية، والسلوكيات التعاونية. وبعبارة أخرى، فإن الأفراد ذوي الحساسية الثقافية المرتفعة قد يطورون روابط اجتماعية أقوى، مما يؤدي بدوره إلى تعزيز التماسك الاجتماعي.

وتدعم هذه النتائج المنظورات النظرية السابقة التي تؤكد أن التماسك الاجتماعي لا يعتمد فقط على القيم المشتركة أو الاتجاهات الفردية، بل يرتبط أيضاً بجودة العلاقات الاجتماعية بين الأفراد. كما يبرز الدور الوسيط لرأس المال الاجتماعي أهمية العمليات العقلية في تحويل الوعي الثقافي إلى نتائج اجتماعية ملموسة.

الخاتمة والتوصيات:

توضح نتائج الدراسة أن الحساسية الثقافية تمثل عاملاً مهماً في تعزيز التماسك الاجتماعي، وأن رأس المال الاجتماعي يشكل آلية أساسية لتفسير هذه العلاقة. وتسهم الدراسة في تطوير الأدبيات السابقة من خلال دمج منظوري الحساسية الثقافية ورأس المال الاجتماعي في تفسير عمليات التماسك الاجتماعي. كما تؤكد النتائج أن الحساسية الثقافية لا ينبغي النظر إليها بوصفها سمة فردية منفصلة، بل باعتبارها عنصراً يسهم في بناء علاقات اجتماعية أقوى وتعزيز الاندماج الجماعي.

ومن الناحية التطبيقية، ينبغي للمؤسسات والمنظمات التي تهدف إلى تعزيز التماسك الاجتماعي تطوير برامج تزيد من الوعي الثقافي، وتشجع في الوقت ذاته على التفاعل الاجتماعي وبناء الثقة بين الجماعات المختلفة. ويمكن للبرامج التعليمية والأنشطة بين الثقافات، والمبادرات المجتمعية أن تسهم في تنمية كل من الحساسية الثقافية ورأس المال الاجتماعي.

أما الدراسات المستقبلية، فيمكنها اختبار النموذج المقترح ضمن مجتمعات وثقافات مختلفة لتعزيز إمكانية تعميم النتائج. كما يمكن إدراج متغيرات إضافية مثل الهوية الثقافية، والثقة الاجتماعية، والشعور بالانتماء، والتسامح، والمشاركة المدنية لتقديم تفسير أكثر شمولاً لعمليات التماسك الاجتماعي.

الكلمات المفتاحية: الحساسية الثقافية، رأس المال الاجتماعي، التماسك الاجتماعي، نمذجة المعادلات الهيكلية، الأتراك المقيمون في ألمانيا.

Résumé Structuré:

Introduction et objectif de l'étude

L'augmentation de la diversité culturelle résultant de la mondialisation, des mouvements migratoires et de l'intensification des interactions interculturelles a fait de la cohésion sociale l'une des questions centrales des sciences sociales contemporaines. Les sociétés composées d'individus issus de milieux culturels différents ont besoin de mécanismes permettant une coexistence pacifique, une compréhension mutuelle et des interactions constructives entre des groupes diversifiés. Dans ce contexte, la sensibilité culturelle a acquis une importance particulière en tant que compétence fondamentale permettant aux individus de reconnaître, de comprendre et de respecter les différences culturelles. Les individus présentant un niveau élevé de sensibilité culturelle sont susceptibles de développer des attitudes plus positives à l'égard de la diversité culturelle et d'établir des relations sociales plus efficaces avec des personnes issues de contextes culturels différents.

La cohésion sociale, qui désigne le degré de liens, de solidarité et d'intégration entre les membres d'une société, est influencée par divers facteurs sociaux et psychologiques. Bien que les recherches antérieures aient souligné l'importance de la sensibilité culturelle dans la promotion de la cohésion sociale, les mécanismes par lesquels cette relation se manifeste nécessitent encore des analyses approfondies. Le capital social constitue l'un des concepts importants permettant d'expliquer ce mécanisme. Il désigne les ressources intégrées dans les relations sociales, notamment la confiance, la coopération, les normes partagées et les réseaux sociaux qui facilitent l'action collective et renforcent les relations interpersonnelles.

L'objectif principal de cette étude est d'examiner l'effet de la sensibilité culturelle sur la cohésion sociale et d'analyser le rôle médiateur du capital social dans cette relation. Bien que la sensibilité culturelle puisse encourager les individus à établir des relations positives avec des groupes culturellement diversifiés, ces relations peuvent devenir plus fortes et plus durables grâce au capital social. Dans cette perspective, l'étude cherche à répondre aux questions suivantes : La sensibilité culturelle exerce-t-elle un effet significatif sur la cohésion sociale ? Le capital social joue-t-il un rôle médiateur dans la relation entre la sensibilité culturelle et la cohésion sociale ? En répondant à ces questions, cette recherche vise à contribuer à une meilleure compréhension des processus sociaux favorisant la cohésion dans les sociétés culturellement diversifiées.

Cadre conceptuel / théorique

Cette étude repose sur les relations conceptuelles entre la sensibilité culturelle, le capital social et la cohésion sociale. La sensibilité culturelle est considérée comme la capacité d'un individu à reconnaître les différences culturelles, à éviter les évaluations ethnocentriques et à manifester du respect et de l'ouverture envers les personnes issues de milieux culturels différents. Dans les environnements multiculturels, la sensibilité culturelle permet aux individus de dépasser les préjugés et de développer des formes de communication et d'interaction plus constructives.

Le capital social constitue une autre dimension importante des relations sociales. Ce concept met l'accent sur l'importance de la confiance, de la réciprocité, des réseaux sociaux et de la coopération dans la construction de communautés plus solides. Les individus disposant d'un niveau élevé de capital social sont davantage susceptibles de participer aux interactions sociales, de développer des relations de soutien et de contribuer au bien-être collectif. Ainsi, le capital social peut fonctionner comme un pont entre les orientations culturelles individuelles et les résultats sociaux plus larges.

La cohésion sociale reflète la capacité des individus et des groupes à maintenir des liens sociaux, à développer un sentiment d'appartenance et à coopérer malgré leurs différences. Les recherches antérieures ont montré que la confiance sociale, les relations interpersonnelles et les attitudes inclusives contribuent de manière significative à la cohésion sociale. Toutefois, le rôle du capital social en tant que mécanisme explicatif de la relation entre la sensibilité culturelle et la cohésion sociale a fait l'objet d'une attention empirique limitée. Cette étude cherche à combler cette lacune en proposant que la sensibilité culturelle puisse renforcer la cohésion sociale par l'intermédiaire du développement du capital social.

Méthode

Cette étude adopte une approche quantitative et utilise un modèle de recherche corrélationnel afin d'examiner les relations entre la sensibilité culturelle, le capital social et la cohésion sociale. Les données ont été recueillies au moyen d'une enquête en ligne. L'échantillon de recherche est constitué des participants ayant été contactés dans le cadre de l'étude.

Un questionnaire structuré a été utilisé comme outil de collecte des données. Celui-ci comprend des échelles de mesure destinées à évaluer la sensibilité culturelle, le capital social et la cohésion sociale. Ces échelles ont été sélectionnées en fonction de leur utilisation antérieure dans les recherches académiques, de leur pertinence théorique par rapport au modèle de recherche ainsi que de leurs propriétés démontrées de validité et de fiabilité.

Le processus d'analyse a consisté à examiner les propriétés métriques des échelles et à tester le modèle de recherche proposé. Une analyse factorielle confirmatoire a été réalisée afin d'évaluer la validité du modèle de mesure, tandis que la modélisation par équations structurelles a été utilisée pour tester les relations hypothétiques entre les variables. Cette approche analytique a permis d'examiner à la fois les effets directs et l'effet médiateur du capital social entre la sensibilité culturelle et la cohésion sociale.

Résultats et discussion

Les résultats indiquent l'existence d'une relation significative entre la sensibilité culturelle et la cohésion sociale. Cette conclusion suggère que les individus manifestant une plus grande conscience et un plus grand respect envers les différences culturelles sont davantage susceptibles de contribuer positivement au processus d'intégration sociale. La sensibilité culturelle semble favoriser la cohésion sociale en encourageant des attitudes inclusives, une communication constructive et des interactions positives entre des individus issus de milieux culturels différents.

Par ailleurs, les résultats révèlent que le capital social joue un rôle médiateur dans la relation entre la sensibilité culturelle et la cohésion sociale. Cela indique que la sensibilité culturelle contribue à la cohésion sociale non seulement de manière directe, mais également indirectement en renforçant les relations fondées sur la confiance, les réseaux sociaux et les comportements coopératifs. Autrement dit, les individus culturellement sensibles peuvent développer des liens sociaux plus solides, lesquels contribuent ensuite à renforcer la cohésion sociale.

Ces résultats soutiennent les perspectives théoriques antérieures selon lesquelles la cohésion sociale ne repose pas uniquement sur des valeurs communes ou des attitudes individuelles, mais également sur la

qualité des relations sociales entre les individus. Le rôle médiateur du capital social souligne l'importance des processus relationnels dans la transformation de la conscience culturelle en résultats sociaux significatifs.

Conclusion et recommandations

Les résultats de cette étude montrent que la sensibilité culturelle constitue un facteur important contribuant à la cohésion sociale et que le capital social représente un mécanisme essentiel permettant d'expliquer cette relation. Cette recherche enrichit la littérature existante en intégrant les perspectives de la sensibilité culturelle et du capital social dans l'explication de la cohésion sociale. Les résultats soulignent que la sensibilité culturelle ne doit pas être considérée uniquement comme une caractéristique individuelle isolée, mais comme un élément favorisant la création de relations sociales plus solides et l'intégration collective.

Sur le plan pratique, les institutions et organisations souhaitant renforcer la cohésion sociale devraient développer des programmes visant à accroître la sensibilisation culturelle tout en encourageant les interactions sociales et la construction de la confiance entre différents groupes. Les programmes éducatifs, les activités interculturelles et les initiatives communautaires peuvent contribuer au développement de la sensibilité culturelle et du capital social.

Pour les recherches futures, le modèle proposé pourrait être testé auprès de populations et dans des contextes culturels différents afin d'accroître la généralisation des résultats. Les études ultérieures pourraient également intégrer des variables supplémentaires telles que l'identité culturelle, la confiance sociale, le sentiment d'appartenance, la tolérance et la participation citoyenne afin d'offrir une explication plus complète des processus liés à la cohésion sociale.

Mots-clés: Sensibilité culturelle, capital social, cohésion sociale, modélisation par équations structurelles, Turcs vivant en Allemagne.

Resumen Estructurado:

Introducción y objetivo del estudio

El aumento de la diversidad cultural como resultado de la globalización, los movimientos migratorios y la intensificación de las interacciones interculturales ha convertido la cohesión social en una de las cuestiones centrales de las ciencias sociales contemporáneas. Las sociedades compuestas por individuos de diferentes orígenes culturales necesitan mecanismos que permitan la convivencia pacífica, la comprensión mutua y las interacciones constructivas entre grupos diversos. En este contexto, la sensibilidad cultural ha adquirido una importancia fundamental como competencia básica que permite a los individuos reconocer, comprender y respetar las diferencias culturales. Las personas con altos niveles de sensibilidad cultural tienden a desarrollar actitudes más positivas hacia la diversidad cultural y a establecer relaciones sociales más eficaces con individuos de distintos contextos culturales.

La cohesión social, que se refiere al grado de vínculos, solidaridad e integración entre los miembros de una sociedad, está influenciada por diversos factores sociales y psicológicos. Aunque estudios previos han destacado la importancia de la sensibilidad cultural en la promoción de la cohesión social, los mecanismos mediante los cuales se produce esta relación requieren un análisis más profundo. Uno de los conceptos clave para explicar este mecanismo es el capital social, el cual se refiere a los recursos integrados en las relaciones sociales, tales como la confianza, la cooperación, las normas compartidas y las redes sociales que facilitan la acción colectiva y fortalecen las relaciones interpersonales.

El objetivo principal de este estudio es examinar el efecto de la sensibilidad cultural sobre la cohesión social y analizar el papel mediador del capital social en esta relación. Aunque la sensibilidad cultural puede fomentar relaciones positivas con grupos culturalmente diversos, estas relaciones pueden fortalecerse y hacerse más duraderas a través del capital social. En este sentido, el estudio busca responder a las siguientes preguntas: ¿La sensibilidad cultural tiene un efecto significativo sobre la cohesión social? ¿El capital social actúa como mediador entre la sensibilidad cultural y la cohesión social? Al responder a estas preguntas, esta investigación pretende contribuir a una mejor comprensión de los procesos sociales que favorecen la cohesión en sociedades culturalmente diversas.

Marco conceptual / teórico

Este estudio se basa en las relaciones conceptuales entre sensibilidad cultural, capital social y cohesión social. La sensibilidad cultural se define como la capacidad del individuo para reconocer diferencias culturales, evitar evaluaciones etnocéntricas y mostrar respeto y apertura hacia personas de diferentes orígenes culturales. En contextos multiculturales, la sensibilidad cultural permite superar prejuicios y desarrollar formas más constructivas de comunicación e interacción.

El capital social constituye otra dimensión importante de las relaciones sociales, destacando la importancia de la confianza, la reciprocidad, las redes sociales y la cooperación en la construcción de comunidades más sólidas. La cohesión social refleja la capacidad de los individuos y grupos para mantener vínculos sociales, desarrollar sentido de pertenencia y cooperar a pesar de las diferencias.

Método

Este estudio adopta un enfoque cuantitativo y un diseño correlacional. Los datos se recogieron mediante una encuesta en línea. Se utilizó un cuestionario estructurado con escalas para medir la sensibilidad cultural, el capital social y la cohesión social. El análisis incluyó análisis factorial confirmatorio y modelización de ecuaciones estructurales para examinar relaciones directas y mediadas.

Resultados y discusión

Los resultados muestran una relación significativa entre la sensibilidad cultural y la cohesión social. Además, el capital social actúa como mediador en esta relación, reforzando la cohesión social a través de la confianza, las redes sociales y la cooperación. Esto indica que la sensibilidad cultural contribuye tanto directa como indirectamente a la cohesión social.

Conclusión y recomendaciones

La sensibilidad cultural es un factor importante para la cohesión social, y el capital social constituye un mecanismo explicativo clave. Se recomienda el desarrollo de programas educativos e interculturales. Futuros estudios podrían incluir variables adicionales como identidad cultural, confianza social, sentido de pertenencia y participación ciudadana.

Palabras clave: sensibilidad cultural, capital social, cohesión social, modelización de ecuaciones estructurales, turcos en Alemania.

结构化摘要:

研究导言与目的

全球化、人口迁移以及日益密切的跨文化互动所导致的文化多样性日益增加，使社会凝聚力成为当代社会科学讨论的核心议题之一。由具有不同文化背景的个体组成的社会，需要建立能够促进不同群体之间和平共处、相互理解和建设性互动的机制。在此背景下，文化敏感性作为一项基本能力，其重要性日益凸显，它使个体能够识别、理解和尊重文化差异。具有较高文化敏感度的人，预计会对文化多样性形成更积极的态度，并与来自不同文化背景的人建立更有效的社会关系。

社会凝聚力代表了社会成员之间联系、团结与融合的程度，它受到各种社会和心理因素的影响。尽管先前的研究强调了文化敏感度在促进社会凝聚力方面的作用，但这种关系通过何种机制产生，仍需进一步探讨。“社会资本”是可能解释这一机制的重要概念之一。社会资本指嵌入社会关系中的资源，包括信任、合作、共同规范以及促进集体行动和加强人际关系的网络。

本研究的主要目的是考察文化敏感性对社会凝聚力的影响，并探究社会资本在此关系中的中介作用。尽管文化敏感性可能鼓励个体与文化多元群体建立积极关系，但这些关系可通过社会资本变得更加牢固和持久。因此，本研究旨在回答以下研究问题：文化敏感

性对社会凝聚力是否具有显著影响？社会资本是否在文化敏感性与社会凝聚力的关系中发挥中介作用？通过探讨这些问题，本研究旨在促进对促进文化多元社会凝聚力的社会过程的深入理解。

概念/理论框架

本研究基于文化敏感性、社会资本与社会凝聚力之间的概念关系。文化敏感性被视为个体识别文化差异、避免以本族为中心进行评价，并对来自不同文化背景的个体表现出尊重与开放态度的能力。在多元文化环境中，文化敏感性使个体能够克服偏见，并发展出更具建设性的沟通与互动形式。

社会资本是社会关系中的另一个重要维度。该概念强调信任、互惠、社会网络及合作在构建更强大社区中的重要性。拥有更高社会资本水平的人更倾向于参与社会互动、建立互助关系，并为集体福祉做出贡献。因此，社会资本可能充当个体层面文化取向与更广泛社会结果之间的桥梁。

社会凝聚力反映了个人和群体在存在差异的情况下，维持社会纽带、培养归属感并开展合作的能力。先前研究表明，社会信任、人际关系和包容态度对社会凝聚力具有显著贡献。然而，作为文化敏感性与社会凝聚力之间解释机制的社会资本所发挥的作用，迄今尚未受到充分的实证关注。本研究旨在填补这一空白，提出文化敏感性可能通过增强社会资本来提升社会凝聚力。因此，本研究不仅考察了文化敏感性的直接效应，还考察了通过社会关系产生的间接效应，从而提供了一个综合视角。

方法

本研究采用定量研究方法，并运用相关性研究设计来考察文化敏感性、社会资本和社会凝聚力之间的关系。数据通过在线调查方法收集。研究样本由研究范围内招募的参与者组成。

研究采用结构化问卷作为数据收集工具。问卷包含用于评估文化敏感性、社会资本和社会凝聚力的测量量表。这些量表的选取基于其在先前学术研究中的应用、与研究模型的理论相关性，以及已验证的效度和信度。这些测量工具使研究者能够考察参与者对文化差异、社会关系和社会融合的认知与评价。

分析过程包括考察量表的测量特性以及检验所提出的研究模型。通过确认性因子分析评估了测量模型的有效性，同时采用结构方程模型检验了变量之间假设的关系。通过这种分析方法，本研究既考察了文化敏感性与社会凝聚力之间的直接关系，也考察了社会资本在其中的中介作用。

研究结果与讨论

研究结果表明，文化敏感性与社会凝聚力之间存在显著关联。这一结果表明，对文化差异表现出更高意识和尊重的个体，更有可能为社会融合进程做出积极贡献。文化敏感性似乎通过鼓励包容态度、建设性沟通以及不同文化背景个体之间的积极互动，从而促进社会凝聚力。

此外，研究结果还表明，社会资本在文化敏感性与社会凝聚力的关系中起着中介作用。这一结果表明，文化敏感性不仅能直接促进社会凝聚力，还能通过加强基于信任的人际关系、社会网络和合作行为间接促进社会凝聚力。换言之，具有文化敏感性的人可能建立更牢固的社会联系，而这些联系进而可能增强社会凝聚力。研究结果支持了先前强调社会凝聚力不仅基于共同价值观或个人态度，还取决于个体间社会关系质量的理论观点。社

会资本的中介作用突显了关系过程在将文化意识转化为有意义的社会成果方面的重要性。因此，本研究通过证明社会资本是文化敏感性促进社会凝聚力的重要机制，拓展了现有讨论。

结论与建议

本研究结果表明，文化敏感性是促进社会凝聚力的重要因素，而社会资本则是阐释这一关系的关键机制。本研究通过将文化敏感性和社会资本视角整合到对社会凝聚力的解释中，为现有文献做出了贡献。研究结果强调，文化敏感性并非孤立的个体特征，而是通过建立更牢固的社会关系和促进集体融合发挥作用。

从实践角度来看，旨在加强社会凝聚力的机构和组织应制定相关计划，在提高文化意识的同时，鼓励不同群体之间的社会互动和信任建设。教育项目、跨文化活动以及基于社区的倡议都有助于培养文化敏感性并发展社会资本。对于未来研究，可针对不同人群和文化背景对所提出的模型进行验证，以提高研究结果的普适性。未来研究还可纳入文化认同、社会信任、归属感、宽容度及公民参与等额外变量，以更全面地阐释社会凝聚力形成过程。

关键词：文化敏感性、社会资本、社会凝聚力、结构性平等、旅德土耳其人

Структурированное Резюме:

Введение и цель исследования

Рост культурного разнообразия, обусловленный глобализацией, миграционными процессами и усилением межкультурных взаимодействий, сделал социальную сплочённость одной из ключевых тем современных социальных наук. Общество, состоящее из людей с различным культурным происхождением, нуждается в механизмах, обеспечивающих мирное сосуществование, взаимопонимание и конструктивное взаимодействие между различными группами. В этом контексте культурная чувствительность приобрела особую значимость как базовая компетенция, позволяющая людям распознавать, понимать и уважать культурные различия. Люди с высоким уровнем культурной чувствительности склонны формировать более позитивное отношение к культурному разнообразию и устанавливать более эффективные социальные связи с представителями различных культурных контекстов.

Социальная сплочённость, отражающая степень связей, солидарности и интеграции между членами общества, зависит от различных социальных и психологических факторов. Хотя предыдущие исследования подчёркивают важность культурной чувствительности в формировании социальной сплочённости, механизмы этой связи требуют более глубокого анализа. Одним из ключевых понятий, объясняющих данный механизм, является социальный капитал, который включает ресурсы, встроенные в социальные отношения, такие как доверие, сотрудничество, общие нормы и социальные сети.

Основная цель исследования заключается в изучении влияния культурной чувствительности на социальную сплочённость и анализе посреднической роли социального капитала. Исследование также направлено на ответы на вопросы о значимости влияния культурной чувствительности и роли социального капитала как медиатора.

Теоретическая основа

Культурная чувствительность определяется как способность распознавать культурные различия, избегать этноцентрических оценок и проявлять уважение и открытость. Социальный капитал включает доверие, социальные сети и сотрудничество. Социальная сплочённость отражает чувство принадлежности и способность к сотрудничеству.

Метод

Исследование носит количественный и корреляционный характер. Данные были собраны с помощью онлайн-опроса. Использовался структурированный опросник. Анализ проводился с помощью подтверждающего факторного анализа и моделирования структурных уравнений.

Результаты и обсуждение

Результаты показывают значимую связь между культурной чувствительностью и социальной сплочённостью. Социальный капитал выполняет посредническую роль, усиливая эту связь через доверие и социальные сети.

Заключение и рекомендации

Культурная чувствительность является важным фактором социальной сплочённости, а социальный капитал — ключевым механизмом объяснения этой связи. Рекомендуется развитие образовательных и межкультурных программ.

Ключевые слова: культурная чувствительность, социальный капитал, социальная сплочённость, моделирование структурных уравнений, турки в Германии.

संरचित सारांशः

अध्ययन का परिचय और उद्देश्य

वैश्वीकरण, प्रवासन आंदोलनों, और तीव्र अंतर-सांस्कृतिक अंतःक्रियाओं के परिणामस्वरूप बढ़ती सांस्कृतिक विविधता ने सामाजिक सामंजस्य को समकालीन सामाजिक विज्ञानों में चर्चा के केंद्रीय मुद्दों में से एक बना दिया है। विभिन्न सांस्कृतिक पृष्ठभूमियों वाले व्यक्तियों से मिलकर बनी समाजों को ऐसे तंत्रों की आवश्यकता होती है जो विविध समूहों के बीच शांतिपूर्ण सह-अस्तित्व, पारस्परिक समझ और रचनात्मक अंतःक्रिया को सक्षम बनाएं। इस संदर्भ में, सांस्कृतिक संवेदनशीलता ने एक मौलिक क्षमता के रूप में महत्व प्राप्त किया है जो व्यक्तियों को सांस्कृतिक मतभेदों को पहचानने, समझने और उनका सम्मान करने की अनुमति देती है। उच्च स्तर की सांस्कृतिक संवेदनशीलता वाले व्यक्तियों से यह अपेक्षा की जाती है कि वे सांस्कृतिक विविधता के प्रति अधिक सकारात्मक दृष्टिकोण विकसित करें और विभिन्न सांस्कृतिक पृष्ठभूमियों के व्यक्तियों के साथ अधिक प्रभावी सामाजिक संबंध स्थापित करें।

सामाजिक सामंजस्य, जो एक समाज के सदस्यों के बीच जुड़ाव, एकजुटता और एकीकरण की डिग्री को दर्शाता है, विभिन्न सामाजिक और मनोवैज्ञानिक कारकों से प्रभावित होता है। यद्यपि पिछले अध्ययनों ने सामाजिक सामंजस्य को बढ़ावा देने में सांस्कृतिक संवेदनशीलता के महत्व पर जोर दिया है, फिर भी उन तंत्रों की जांच की आवश्यकता है जिनके माध्यम से यह संबंध स्थापित होता है। इस तंत्र को समझने वाली महत्वपूर्ण अवधारणाओं में से एक सामाजिक पूंजी है। सामाजिक पूंजी से तात्पर्य सामाजिक संबंधों में निहित संसाधनों से है, जिसमें विश्वास, सहयोग, साझा मानदंड और नेटवर्क शामिल हैं जो सामूहिक कार्रवाई को सुगम बनाते हैं और पारस्परिक संबंधों को मजबूत करते हैं।

इस अध्ययन का मुख्य उद्देश्य सामाजिक सामंजस्य पर सांस्कृतिक संवेदनशीलता के प्रभाव की जांच करना और इस संबंध में सामाजिक पूंजी की मध्यस्थ भूमिका की जांच करना है।

हालांकि सांस्कृतिक संवेदनशीलता व्यक्तियों को सांस्कृतिक रूप से विविध समूहों के साथ सकारात्मक संबंध स्थापित करने के लिए प्रोत्साहित कर सकती है, लेकिन ये संबंध सामाजिक पूंजी के माध्यम से और अधिक मजबूत और टिकाऊ हो सकते हैं। इसलिए, यह अध्ययन निम्नलिखित शोध प्रश्नों का उत्तर खोजना चाहता है: क्या सांस्कृतिक संवेदनशीलता का सामाजिक एकता पर महत्वपूर्ण प्रभाव पड़ता है? क्या सामाजिक पूंजी सांस्कृतिक संवेदनशीलता और सामाजिक एकता के बीच के संबंध में मध्यस्थता करती है? इन प्रश्नों को संबोधित करके, यह अध्ययन सांस्कृतिक रूप से विविध समाजों में एकता को सुगम बनाने वाली सामाजिक प्रक्रियाओं की बेहतर समझ में योगदान करने का लक्ष्य रखता है।

वैचारिक / सैद्धांतिक रूपरेखा

यह अध्ययन सांस्कृतिक संवेदनशीलता, सामाजिक पूंजी और सामाजिक एकजुटता के बीच वैचारिक संबंधों पर आधारित है। सांस्कृतिक संवेदनशीलता को किसी व्यक्ति की सांस्कृतिक मतभेदों को पहचानने, जातीय-केंद्रित मूल्यांकन

से बचने, और विभिन्न सांस्कृतिक पृष्ठभूमियों के व्यक्तियों के प्रति सम्मान और खुलापन प्रदर्शित करने की क्षमता के रूप में माना जाता है। बहुसांस्कृतिक वातावरण में, सांस्कृतिक संवेदनशीलता व्यक्तियों को पूर्वाग्रहों पर काबू पाने और संचार और बातचीत के अधिक रचनात्मक रूप विकसित करने में सक्षम बनाती है।

सामाजिक पूंजी सामाजिक संबंधों का एक और महत्वपूर्ण आयाम है। यह अवधारणा मजबूत समुदायों के निर्माण में विश्वास, पारस्परिकता, सामाजिक नेटवर्क और सहयोग के महत्व पर जोर देती है। जिन व्यक्तियों के पास सामाजिक पूंजी का उच्च स्तर होता है, उनके सामाजिक अंतःक्रियाओं में भाग लेने, सहायक संबंध विकसित करने और सामूहिक कल्याण में योगदान करने की अधिक संभावना होती है। इसलिए, सामाजिक पूंजी व्यक्ति-स्तरीय सांस्कृतिक अभिविन्यास और व्यापक सामाजिक परिणामों के बीच एक सेतु के रूप में कार्य कर सकती है।

सामाजिक एकजुटता व्यक्तियों और समूहों की सामाजिक बंधनों को बनाए रखने, एकता की भावना विकसित करने और मतभेदों के बावजूद सहयोग करने की क्षमता को दर्शाती है। पिछले शोध से यह पता चला है कि सामाजिक विश्वास, पारस्परिक संबंध और समावेशी दृष्टिकोण सामाजिक एकजुटता में महत्वपूर्ण योगदान करते हैं। हालांकि, सांस्कृतिक संवेदनशीलता और सामाजिक एकजुटता के बीच एक व्याख्यात्मक तंत्र के रूप में सामाजिक पूंजी की भूमिका पर सीमित अनुभवजन्य ध्यान दिया गया है। यह अध्ययन यह प्रस्तावित करके इस अंतर को संबोधित करता है कि सांस्कृतिक संवेदनशीलता सामाजिक पूंजी को मजबूत करके सामाजिक एकजुटता को बढ़ा सकती है।

इस प्रकार, यह शोध न केवल सांस्कृतिक संवेदनशीलता के प्रत्यक्ष प्रभाव बल्कि सामाजिक संबंधों के माध्यम से उत्पन्न अप्रत्यक्ष प्रभावों की जांच करके एक एकीकृत परिप्रेक्ष्य प्रदान करता है।

विधि

यह अध्ययन सांस्कृतिक संवेदनशीलता, सामाजिक पूंजी और सामाजिक सामंजस्य के बीच संबंधों की जांच करने के लिए एक मात्रात्मक शोध पद्धति का उपयोग करता है और एक सहसंबंधात्मक शोध डिजाइन का उपयोग करता है। डेटा एक ऑनलाइन सर्वेक्षण पद्धति के माध्यम से एकत्र किया गया था। शोध नमूने में अध्ययन के दायरे में आने वाले प्रतिभागी शामिल हैं।

डेटा संग्रहण उपकरण के रूप में एक संरचित प्रश्नावली का उपयोग किया गया। प्रश्नावली में सांस्कृतिक संवेदनशीलता, सामाजिक पूंजी और सामाजिक एकजुटता का आकलन करने के लिए डिज़ाइन किए गए मापन पैमाने शामिल थे। पैमानों का चयन अकादमिक अनुसंधान में उनके पिछले उपयोग, अनुसंधान मॉडल के साथ उनकी सैद्धांतिक प्रासंगिकता, और उनकी प्रदर्शित वैधता और विश्वसनीयता के आधार पर किया गया था। इन मापन उपकरणों ने शोधकर्ताओं को सांस्कृतिक मतभेदों, सामाजिक संबंधों और सामाजिक एकीकरण के संबंध में प्रतिभागियों की धारणाओं और मूल्यांकनों की जांच करने में सक्षम बनाया।

विश्लेषण प्रक्रिया में माप पैमानों के माप गुणों की जांच करना और प्रस्तावित अनुसंधान मॉडल का परीक्षण करना शामिल था। माप मॉडल की वैधता का मूल्यांकन करने के लिए पुष्टिकारी कारक विश्लेषण (Confirmatory factor analysis) किया गया, जबकि चरों के बीच परिकल्पित संबंधों का परीक्षण करने के लिए संरचनात्मक समीकरण मॉडलिंग (structural equation modelling) का उपयोग किया गया। इस विश्लेषणात्मक दृष्टिकोण के माध्यम से, अध्ययन ने सांस्कृतिक संवेदनशीलता और सामाजिक एकजुटता के बीच प्रत्यक्ष संबंधों और सामाजिक पूंजी के मध्यस्थ प्रभाव, दोनों की जांच की।

निष्कर्ष और चर्चा

निष्कर्ष बताते हैं कि सांस्कृतिक संवेदनशीलता का सामाजिक एकजुटता के साथ एक महत्वपूर्ण संबंध है। यह परिणाम दर्शाता है कि जो व्यक्ति सांस्कृतिक मतभेदों के प्रति अधिक जागरूकता और सम्मान प्रदर्शित करते हैं, उन व्यक्तियों का सामाजिक एकीकरण प्रक्रियाओं में सकारात्मक योगदान देने की अधिक संभावना होती है। सांस्कृतिक संवेदनशीलता विभिन्न सांस्कृतिक पृष्ठभूमियों के व्यक्तियों के बीच समावेशी दृष्टिकोण, रचनात्मक संचार और सकारात्मक बातचीत को प्रोत्साहित करके सामाजिक एकजुटता का समर्थन करती प्रतीत होती है।

इसके अलावा, निष्कर्षों से पता चलता है कि सांस्कृतिक संवेदनशीलता और सामाजिक सामंजस्य के बीच संबंध में सामाजिक पूंजी एक मध्यस्थ भूमिका निभाती है। यह परिणाम इंगित करता है कि सांस्कृतिक संवेदनशीलता सामाजिक सामंजस्य में न केवल सीधे बल्कि विश्वास-आधारित संबंधों, सामाजिक नेटवर्क और सहकारी व्यवहारों को मजबूत करके अप्रत्यक्ष रूप से भी योगदान करती है। दूसरे शब्दों में, सांस्कृतिक रूप से संवेदनशील व्यक्ति मजबूत सामाजिक संबंध

viksitet ker sakte हैं, और ये संबंघ बाद में सामाजिक सामंजस्य को बढा सकते हैं। ये निष्कर्ष पिछले सैद्धांतिक दृष्टिकोणों का समर्थन करते हैं जो इस बात पर जोर देते हैं कि सामाजिक एकजुटता केवल साझा मूल्यों या व्यक्तिगत दृष्टिकोणों पर आधारित नहीं है, बल्कि यह व्यक्तियों के बीच सामाजिक संबंधों की गुणवत्ता पर भी निर्भर करती है। सामाजिक पूंजी की मध्यस्थ भूमिका सांस्कृतिक जागरूकता को सार्थक सामाजिक परिणामों में बदलने में संबंधपरक प्रक्रियाओं के महत्व को उजागर करती है। इसलिए, यह अध्ययन यह प्रदर्शित करके मौजूदा चर्चाओं का विस्तार करता है कि सामाजिक पूंजी एक महत्वपूर्ण तंत्र है जिसके माध्यम से सांस्कृतिक संवेदनशीलता सामाजिक एकजुटता में योगदान करती है।

निष्कर्ष और सिफारिशें

इस अध्ययन के परिणाम दर्शाते हैं कि सांस्कृतिक संवेदनशीलता सामाजिक सामंजस्य में योगदान देने वाला एक महत्वपूर्ण कारक है और सामाजिक पूंजी इस संबंध को समझने के लिए एक महत्वपूर्ण तंत्र के रूप में कार्य करती है। यह अध्ययन सामाजिक सामंजस्य की व्याख्या में सांस्कृतिक संवेदनशीलता और सामाजिक पूंजी के दृष्टिकोणों को एकीकृत करके मौजूदा साहित्य में योगदान देता है। सांस्कृतिक संवेदनशीलता को एक अलग व्यक्तिगत विशेषता मानने के बजाय, निष्कर्ष मजबूत सामाजिक संबंध बनाने और सामूहिक एकीकरण को बढ़ावा देने में इसकी भूमिका पर जोर देते हैं।

व्यावहारिक दृष्टिकोण से, सामाजिक एकजुटता को मजबूत करने का लक्ष्य रखने वाले संस्थानों और संगठनों को ऐसे कार्यक्रम विकसित करने चाहिए जो सांस्कृतिक जागरूकता बढ़ाएं और साथ ही विभिन्न समूहों के बीच सामाजिक संपर्क और विश्वास निर्माण को प्रोत्साहित करें। शैक्षिक कार्यक्रम, अंतर-सांस्कृतिक गतिविधियाँ और समुदाय-आधारित पहलें सांस्कृतिक संवेदनशीलता और सामाजिक पूंजी दोनों के विकास में योगदान कर सकती हैं। भविष्य के शोध के लिए, निष्कर्षों की सामान्यीकरण क्षमता बढ़ाने के लिए प्रस्तावित मॉडल को विभिन्न आबादियों और सांस्कृतिक संदर्भों में परखा जा सकता है। भविष्य के अध्ययनों में सामाजिक सामंजस्य प्रक्रियाओं की अधिक व्यापक व्याख्या प्रदान करने के लिए सांस्कृतिक पहचान, सामाजिक विश्वास, अपनत्व, सहिष्णुता और नागरिक भागीदारी जैसे अतिरिक्त चरों को भी शामिल किया जा सकता है।

कीवर्ड: सांस्कृतिक संवेदनशीलता, सामाजिक पूंजी, सामाजिक सामंजस्य, संरचनात्मक समानता, जर्मनी में रहने वाले तुर्क

Yapılandırılmış Özet:

Giriş ve Araştırmanın Amacı

Küreselleşme, göç hareketleri ve kültürlerarası etkileşimlerin yoğunlaşması sonucunda ortaya çıkan artan kültürel çeşitlilik, toplumsal uyumu çağdaş sosyal bilimlerin temel konularından biri haline getirmiştir. Farklı kültürel geçmişlere sahip bireylerden oluşan toplumlar, barışçıl bir birlikte yaşamı, karşılıklı anlayışı ve farklı gruplar arasında yapıcı etkileşimi mümkün kılacak mekanizmalara ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda kültürel duyarlılık, bireylerin kültürel farklılıkları tanımasını, anlamasını ve bunlara saygı göstermesini sağlayan temel bir yeterlilik olarak önem kazanmıştır. Kültürel duyarlılık düzeyi yüksek bireylerin, kültürel çeşitliliğe yönelik daha olumlu tutumlar geliştirmesi ve farklı kültürel geçmişlere sahip bireylerle daha etkili sosyal ilişkiler kurması beklenmektedir.

Toplum üyeleri arasındaki bağlılık, dayanışma ve bütünleşme düzeyini ifade eden toplumsal uyum, çeşitli sosyal ve psikolojik faktörlerden etkilenmektedir. Önceki çalışmalar kültürel duyarlılığın toplumsal uyumu geliştirmedeki önemini vurgulamakla birlikte, bu ilişkinin hangi mekanizmalar aracılığıyla gerçekleştiğinin daha ayrıntılı biçimde incelenmesi gerekmektedir. Bu mekanizmayı açıklayabilecek önemli kavramlardan biri sosyal sermayedir. Sosyal sermaye; güven, iş birliği, ortak normlar ve kolektif eylemi kolaylaştıran sosyal ağlar gibi sosyal ilişkiler içerisinde yer alan kaynakları ifade etmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, kültürel duyarlılığın toplumsal uyum üzerindeki etkisini incelemek ve bu ilişkide sosyal sermayenin aracılık rolünü analiz etmektir. Kültürel duyarlılık bireylerin farklı kültürel gruplarla olumlu ilişkiler kurmasını teşvik edebilirken, bu ilişkiler sosyal sermaye aracılığıyla daha güçlü ve sürdürülebilir hâle gelebilmektedir. Bu doğrultuda çalışma şu araştırma sorularına yanıt aramaktadır: Kültürel duyarlılığın toplumsal uyum üzerinde anlamlı bir etkisi var mıdır? Sosyal sermaye, kültürel duyarlılık ile toplumsal uyum arasındaki ilişkide aracılık rolü üstlenmekte midir?

Kavramsal / Kuramsal Çerçeve

Bu çalışma, kültürel duyarlılık, sosyal sermaye ve toplumsal uyum arasındaki kavramsal ilişkilere dayanmaktadır. Kültürel duyarlılık, bireyin kültürel farklılıkları fark edebilme, etnosentrik değerlendirmelerden kaçınma ve farklı kültürel geçmişlere sahip bireylere karşı saygı ve açıklık gösterebilme kapasitesi olarak ele alınmaktadır. Çok kültürlü ortamlarda kültürel duyarlılık, bireylerin önyargıları aşmasına ve daha yapıcı iletişim ve etkileşim biçimleri geliştirmesine olanak sağlamaktadır.

Sosyal sermaye, sosyal ilişkilerin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu kavram, güven, karşılıklılık, sosyal ağlar ve iş birliğinin güçlü topluluklar oluşturmadaki önemini vurgulamaktadır. Sosyal sermayesi yüksek bireyler sosyal etkileşimlere daha fazla katılmakta, destekleyici ilişkiler geliştirmekte ve toplumsal refaha katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle sosyal sermaye, bireysel düzeydeki kültürel yönelimler ile daha geniş toplumsal sonuçlar arasında bir köprü işlevi görebilmektedir.

Toplumsal uyum ise bireylerin ve grupların farklılıklara rağmen sosyal bağlarını sürdürebilme, aidiyet duygusu geliştirebilme ve iş birliği yapabilme kapasitesini ifade etmektedir. Önceki araştırmalar sosyal güvenin, kişilerarası ilişkilerin ve kapsayıcı tutumların toplumsal uyuma önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Ancak sosyal sermayenin kültürel duyarlılık ile toplumsal uyum arasındaki ilişkiyi açıklayan bir mekanizma olarak rolü sınırlı sayıda çalışmada ele alınmıştır. Bu çalışma, kültürel duyarlılığın sosyal sermaye aracılığıyla toplumsal uyumu artırabileceğini öne sürerek bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

Yöntem

Bu çalışma nicel araştırma yaklaşımına dayanmakta olup değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek için ilişkisel araştırma deseni kullanılmaktadır. Veriler çevrim içi anket yöntemiyle toplanmıştır. Araştırmanın örneklemi çalışma kapsamında ulaşılan katılımcılar oluşturmaktadır.

Veri toplama aracı olarak yapılandırılmış bir anket kullanılmıştır. Anket; kültürel duyarlılık, sosyal sermaye ve toplumsal uyumu ölçmeye yönelik ölçekleri içermektedir. Bu ölçekler, daha önce akademik çalışmalarda kullanılmış olmaları, kuramsal uygunlukları ve geçerlik-güvenirlilik özelliklerinin kanıtlanmış olması dikkate alınarak seçilmiştir.

Analiz sürecinde ölçeklerin ölçüm özellikleri incelenmiş ve önerilen araştırma modeli test edilmiştir. Ölçüm modelinin geçerliliğini değerlendirmek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış, değişkenler arasındaki ilişkileri test etmek için ise yapısal eşitlik modellemesi kullanılmıştır. Bu yaklaşım sayesinde hem doğrudan etkiler hem de kültürel duyarlılık ile toplumsal uyum arasındaki ilişkide sosyal sermayenin aracılık etkisi incelenmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Araştırma bulguları, kültürel duyarlılık ile toplumsal uyum arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, kültürel farklılıklara karşı daha yüksek farkındalık ve saygı gösteren bireylerin toplumsal bütünleşme süreçlerine daha olumlu katkı sağlama eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Kültürel duyarlılık, kapsayıcı tutumları, yapıcı iletişimi ve farklı kültürel geçmişlere sahip bireyler arasındaki olumlu etkileşimleri destekleyerek toplumsal uyumu güçlendirmektedir.

Bunun yanı sıra bulgular, sosyal sermayenin kültürel duyarlılık ile toplumsal uyum arasındaki ilişkide aracılık rolü üstlendiğini göstermektedir. Bu durum, kültürel duyarlılığın toplumsal uyuma yalnızca doğrudan değil, aynı zamanda güvene dayalı ilişkiler, sosyal ağlar ve iş birliği davranışları aracılığıyla dolaylı olarak da katkı sağladığını göstermektedir. Başka bir ifadeyle, kültürel açıdan duyarlı bireyler daha güçlü sosyal bağlar geliştirmekte ve bu bağlar toplumsal uyumu artırmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmanın sonuçları, kültürel duyarlılığın toplumsal uyuma katkı sağlayan önemli bir faktör olduğunu ve sosyal sermayenin bu ilişkiyi açıklayan temel bir mekanizma olduğunu göstermektedir. Çalışma, kültürel duyarlılık ve sosyal sermaye yaklaşımlarını toplumsal uyumun açıklanmasında bütünleştirerek literatüre katkı sunmaktadır. Bulgular, kültürel duyarlılığın yalnızca bireysel bir özellik olarak değil, aynı zamanda güçlü sosyal ilişkilerin oluşumunu destekleyen ve toplumsal bütünleşmeyi güçlendiren bir unsur olarak değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Uygulama açısından, toplumsal uyumu artırmayı amaçlayan kurum ve kuruluşların kültürel farkındalığı geliştiren ve farklı gruplar arasında sosyal etkileşimi ve güveni teşvik eden programlar geliştirmesi gerekmektedir. Eğitim programları, kültürlerarası etkinlikler ve toplum temelli girişimler hem kültürel duyarlılığın hem de sosyal sermayenin gelişimine katkı sağlayabilir.

Gelecek araştırmalarda, önerilen modelin farklı toplum ve kültürel bağlamlarda test edilmesi bulguların genellenebilirliğini artıracaktır. Ayrıca kültürel kimlik, sosyal güven, aidiyet duygusu, hoşgörü ve vatandaşlık katılımı gibi ek değişkenlerin dahil edilmesi toplumsal uyum süreçlerinin daha kapsamlı biçimde anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Duyarlılık, Sosyal Sermaye, Toplumsal Uyum, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Almanya’da Yaşayan Türkler.

www.turkishstudies.net/turkishstudies**Turkish Studies**

eISSN: 1308-2140

**ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY**

The Mediating Role of Social Capital in The Effect of Cultural Sensitivity on Social Cohesion

Introduction

With globalization, it has become inevitable for different cultures to encounter each other and develop the practice of living together. The factors that provide this encounter are wars, migrations, globalization, rapid technological developments in communication tools, economic reasons, tourism, and educational activities. In this inevitable encounter process, different cultures' perceptions of each other and their coexistence practices constitute the subject of intercultural communication. The concepts of social capital and social cohesion related to the socialization process arising from living together emerge as significant elements. This situation has been examined with the concepts of social cohesion, social capital, and intercultural communication, which is the main problem of multicultural societies. Intercultural communication studies initially became a subject of science for recognizing and controlling the "other" culture. The "Chrysanthemum and Sword" by Ruth Benedict, one of the first studies in this field, is a study made to get to know the Japanese, with whom the United States was at war during World War II, and to win the war. Later, as the coming together of different cultures for various reasons became widespread, intercultural communication studies became an area of interest.

When the relations of societies with other cultures throughout the historical process are examined, it is seen that both the fear of losing privileges and the thought of exploiting the other play a role in shaping the relations. It is observed that this exploitation relationship has increased exponentially since the 16th century. When the historical development of intercultural relations is considered, it can be said that the main causes of this relationship are the formation of high culture in the eastern and Mediterranean regions, population growth, the forcing of societies to migrate, commercial mobility, the establishment of states and empires, the development and dissemination of writing systems, and the opening of commercial roads. The structure of intercultural relations is determined to a great extent by migration and the economic and political factors that cause migration. With the interaction of the different cultures, both the host community and the migrating community undergo some cultural changes. Members of each culture develop their own mechanisms to adapt to living conditions. These mechanisms take shape, change, and transform by being articulated with the traditions and thoughts of the group to which they belong. In this context, the intercultural communication process is based on the relationship between people in a productive environment and on purposeful interaction and harmony to maintain life (Alver, 2003).

On the other hand, classical economics ignores the social aspect of the individual and the importance and impact of personal connections in economic life. However, economic transactions are influenced by fundamental phenomena such as trust, expectations, and norms embedded in social relations (Coleman, 1994). Social capital emerged as a reaction to traditional social science's over-centering of individuality. Especially in the Thatcher and Reagan years, the emphasis on excessive individualism yields criticism and increases interest in social capital (Field, 2008). By focusing on

private life, modern democracy causes reluctance in the public sphere and encourages excessive individualism. Promoting civic participation against developing excessive individualism is a significant element. Excessive individualism is a social dynamic that threatens freedom in democracies. Again, in this context, the "art of association" constitutes the essence of activities in society. It can be learned and practiced by everyone. The emphasis on the requirement for living and acting together to talk about a social structure refers to the necessity of the concept of social capital. Additionally, social participation is essential for the growth of freedom. (Tocqueville, 2016).

The feeling of trust, one of the significant dynamics of social capital, emerges as the most crucial element that makes living together in society meaningful. It is seen as the fundamental component that ensures cooperation, solidarity, communication, a feeling of belonging, and being in social cohesion because of these. In this context, sociology and psychology focus on the concept of belonging as an important factor. Creating a regular and sustainable social life can be possible with some social contracts. Nevertheless, these social contracts are not always sufficient. As social beings, humans need more than that. The trust element is built through some social networks as well as communication.

The ability to evaluate a situation from the perspective of people from different cultures with emerging new lifestyles is considered an important skill (Chen & Starosta, 1996). The cultural sensitivity concept concentrates on the intensity and change in the feelings of individuals when they meet people from different cultures in particular situations and places (cited by Kartari, 2016; Trianis, 1977). During and after intercultural interaction, individuals develop positive emotional reactions and learn to respect the counterculture instead of judging it. Intercultural communication sensitivity includes four dimensions, which are self-esteem, open-mindedness, unprejudiced behaviors, and social comfort (Kartari, 2016). In this framework, it is significant for different cultures to show their goodwill to understand each other before, during, and after the encounter.

In the literature, social capital and social cohesion are significant fields of study in multicultural and ethnically diverse societies. However, the use of cultural sensitivity with the social cohesion and social capital concepts shows the breadth of the perspective of this study. Some recent research reveals the claim that people act with a rational choice theory remains incomplete. Cultural sensitivity expresses the emotional dimension of intercultural communication. Also, cultural sensitivity and social capital emerge as important terms in social cohesion for multicultural societies. In this context, this study sets out with the idea that individuals act emotionally rather than rationally.

This research examines the mediating role of social capital in the effect of cultural sensitivities of Turks living in multicultural German society and joining the settled society, mainly by labor migration, on social cohesion. The study tried to determine how significant cultural sensitivity and social capital are in ensuring social cohesion among the elements that make up any society. The study found that cultural sensitivity and social capital are important in ensuring social cohesion. The research also revealed that these three concepts make a noteworthy contribution to creating social awareness in other social groups living in the host society. In the literature, the research variables have previously been examined in various studies and contexts. However, no previous study that explored the research variables together in the context of intercultural communication was detected. This demonstrates the originality of the study.

Literature Review

Social Capital

Social capital is defined as a resource and reservoir of goodwill generated through networks of social relationships among individuals and groups that can be mobilized to achieve specific goals (Portes & Sensenbrenner, 1993). In this respect, social capital is regarded as an important element that facilitates the functioning of social life, promotes cooperation, and enhances the effectiveness of

collective action. The concept of social capital provides a significant theoretical framework for explaining the relationship between economic development and social well-being (Woolcock, 1998) and has been widely applied across diverse research areas, including family structures, youth behavioral problems, educational processes, public health practices, democracy, and governance (Jackman & Miller, 1998). This broad scope of application suggests that social capital is recognized as an important analytical tool for explaining a variety of outcomes at both the individual and societal levels.

In this context, the concept of social capital has been regarded as a key explanatory variable in a wide range of research areas, including the analysis of family structures, youth behavioral problems, educational processes, public health, community life, democracy and governance practices, economic development, and the dynamics of collective action (Jackman & Miller, 1998; Portes & Sensenbrenner, 1993; Woolcock, 1998). This highlights the significance of social capital as an interdisciplinary conceptual framework for understanding and explaining diverse social processes.

Intercultural Sensitivity

21st century's shrinking world is defined by economic, technological, and logical realities that enable individuals and cultures to become aware of their increasingly global interdependence. In this context, emerging ways of life make the ability to evaluate situations from the perspective of people living in different cultures an important competence (Chen & Starosta, 1996). Intercultural sensitivity is frequently regarded as an important concept both in theoretical analyses of individuals' adaptation to other cultures and in programs designed to prepare people to live and work effectively in cultures other than their own (Bhawuk & Brislin, 1992).

In this regard, the emotional perspective of intercultural communication competence focuses on the feelings of individuals or the changes in emotions caused by specific situations, people, and environments. This emotional process refers to the changes in individuals' feelings when they encounter people from different cultures in specific situations and contexts. The concept of cultural sensitivity focuses on the intensity and variation of emotions experienced by individuals when they encounter people from different cultures in specific situations and settings (cited in Kartarı, 2016, p. 265; Triandis, 1977, pp. 418–434).

Individuals develop positive emotional responses during and after intercultural interactions and learn to respect rather than judge other cultures. Intercultural communication sensitivity consists of four dimensions: self-esteem, open-mindedness, non-judgmental behavior, and social comfort (Kartarı, 2016, p. 266).

Social Cohesion

Social cohesion is a multidimensional process consisting of four main components: social relations, task relations, perceived unity, and felt emotions. Group members tend to enjoy interacting with one another and are likely to remain within the group for extended periods (Forsyth & Burnette, 2010). In this process, the individual acknowledges the necessity of taking into account both explicit and implicit pressures to remain part of the group (Bollen & Hoyle, 1990).

Similarly, as group cohesion increases, the pressure to conform to group norms becomes stronger, and the likelihood of experiencing groupthink also increases (Langfred, 1998). To conceptualize overall group integrity, it is possible to integrate the perceptions of group members into a holistic assessment (Buckner, 1988). The main dimensions defining social cohesion include the strength of social relationships, shared values and norms, a sense of common identity, feelings of belonging to the same community, levels of trust among members, and the nature of inequalities within society (Jenson, 2010).

A significant portion of existing cohesion measures tends to assess cohesion through objective indicators while neglecting individuals' subjective perceptions of their attachment to a given group. However, group members' perceptions of cohesion are crucial both for understanding individual behavior and for explaining collective group behavior (Bollen & Hoyle, 1990). Social cohesion involves the creation of shared values and interpretive frameworks, the reduction of income and wealth inequalities, and the fostering of a sense among individuals that they are engaged in a common endeavor, face shared challenges, and belong to the same community (What is Social Cohesion, 2021).

The Purpose and Importance of the Research

In multicultural societies, social cohesion is a subject discussed politically, economically, and socially. For this reason, the encounter of different cultures can often be a cause of conflict. On the other hand, social capital, which aims to develop relations with the society in which one lives, can be defined as an element that increases social cohesion. Cultural sensitivity claims that it is possible to improve the practice of living together by accepting society's cultural diversities rather than seeing them as segregation components. Within the framework of these three significant concepts, the research aims to determine the mediating role of social capital in the effect of the cultural sensitivities of the Turkish immigrant community, which later joined the settled German society, on social cohesion. In this context, by going from the specific to the general, a model proposal has been made on the mediating role of social capital in the effect of cultural sensitivity on social cohesion.

It has become inevitable for societies to become multicultural with globalization. The concepts of cultural sensitivity, social capital, and social cohesion are topics that are discussed both in an academic and political context to determine the policies aimed at facilitating living together. The social cohesion term creates a misconception arising from translation. The term in question here is a social harmony that is not essentially hegemonic, produced by consent, occurs spontaneously, and in which individuals evaluate their cohesion. In other words, the term places the individual at the center of social cohesion. Cultural sensitivity is a concept that enables the creation of an atmosphere of empathy and tolerance to transform cultural conflicts into reconciliation. When individuals engage with each other in regulated relationships, they implement social routines or practices, that is, rules-framed adaptations (Goffman, 2019).

Social capital refers to how social relations are realized at the private level. Since this study sets out with the premise that the transformation practices of public life are essentially reflections of the practices that individuals take place in their own small world, it has emphasized the different and previously undiscussed or less discussed aspects of the research variables. The routine relations of any group of agents with another and with designated objects are subject to fundamental rules of a kind that are both restrictive and opportunistic.

Modern societies are multicultural social structures. Therefore, some problems arise due to multiculturalism. Cultural conflicts lie at the root of these problems. Cultural conflicts must be eliminated to create a harmonious society. Although it does not seem quite possible in practice, this situation should be an ideal that needs to be constantly worked on.

Although there are separate studies on each variable of the research in the literature, no empirical study was found that investigates "cultural sensitivity," "social capital," and "social cohesion" together. In this context, the effort to bring together different disciplines can show the study's originality. The research hypotheses are as follows.

- H₁: The cultural sensitivity level has a positive effect on social cohesion.
 H₂: The cultural sensitivity level has a positive effect on social capital.
 H₃: The social capital level has a positive effect on social cohesion.
 H₄: Social capital has a mediating role in the effect of cultural sensitivity on social cohesion.

Method

The study investigated the mediating role of social capital in the effect of cultural sensitivity on social cohesion with Structural Equity Modeling (SEM). In today's scientific world, it is not enough to explain the relationship between two variables only with a cause-effect relationship. The context in which the relationship between these variables occurs is significant. That is, the mediating relationship is important. The mediation model is a statistical method applied to understand what kinds of sociological, psychological, or biological mediating mechanisms exist in the relationship between X and Y variables. The mediating variable is defined as the variable that is placed between the independent (predicted variable) and the dependent (outcome variable) variable (Hayes & Preacher, 2013). These classifications led to the determination that social cohesiveness, social capital, and cultural sensitivity were the independent, mediating, and independent variables, respectively.

The Research Model

The main study hypothesis is that social capital plays a mediating role in how cultural sensitivity affects social cohesion. Within this scope, the model was created as follows:

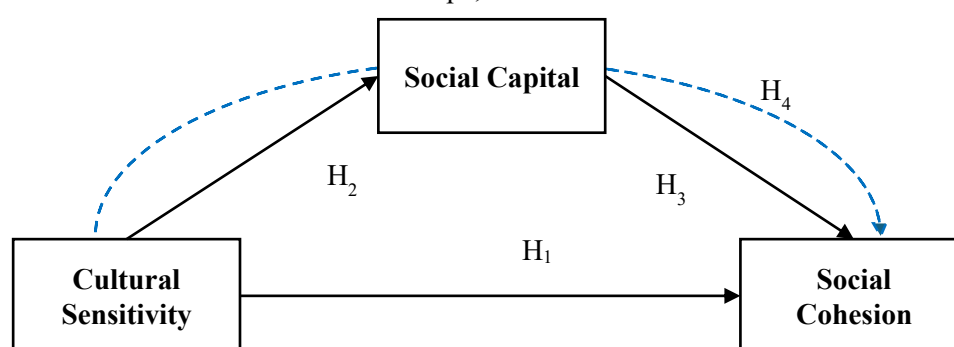

Figure 1. The Mediating Role of Social Capital in the Effect of Cultural Sensitivity on Social Cohesion

The Research Universe and Sample

European countries, especially Germany, which came out of the Second World War with great destruction, took various steps after the war to reduce the impact of the losses and ensure the continuation of economic development. In this scope, they started to recruit temporary workers by making agreements with many countries to meet the labor shortage caused by the war (Chin, 2007). While Western European countries entered a rapid development process, they preferred to meet their labor needs by employing cheaper foreign workers. A “Turkish Labor Agreement” was signed between Germany, one of these countries, and the Republic of Turkey on October 31, 1961, thus starting the first official Turkish labor migration to Germany. In the beginning, the guest and host societies approached labor migration pragmatically for economic reasons and saw this process as temporary and limited. However, as the coexistence of the two communities continued, various problems arose from the neglect of human and social aspects of migration (Aslan, 2019).

Based on this historical interaction, the research universe was determined to be "Turks living in Germany." Furthermore, cultural sensitivity, social capital, and social cohesion are thought to be significant concepts in rebuilding the public sphere in a multicultural society. Since the Turks in Germany have experienced this multiculturalism for many years, the universe and sample selection have been made in this direction. According to Statistisches Bundesamt's 2020 data, the total number of Turks living in Germany is 2.8 million (www.destatis.de, 2021). From this point, the sample size representing the universe is 384 at the 95% confidence interval (Ural & Kılıç, 2005). Convenience sampling was used to conduct an online survey with 500 participants in this case between April and July of 2021. In the study, 397 questionnaires were analyzed after 103 inaccurate and incomplete ones were eliminated from the returned ones.

Data Collection Tools in the Research

In the study, a questionnaire—a technique for gathering data for quantitative research—was employed. One of the main instruments used in scientific research for gathering data is the questionnaire (Kurtuluş, 2010). There are four sections in the research questionnaire. Eight questions were posed in the first portion to ascertain the participants' demographic details. Additionally, the social capital scale, the social cohesiveness scale, and the cultural sensitivity scale were utilized in the third, second, and final sections. Ethical approval for this study was obtained from the Ethics Committee for Social and Human Sciences at Atatürk University pursuant to Decision No. 91 dated April 12, 2021.

The Cultural Sensitivity Scale

Chen and Starosta (2000) created a cultural sensitivity measure with 24 statements and 5 dimensions: interaction participation, attentiveness, enjoyment, respect for cultural differences, and confidence. Bekiroğlu & Balcı translated the scale into Turkish (2014).

It was determined that the general reliability of the cultural sensitivity scale is **0.925**, the reliability of the social capital scale is **0.941**, and the general reliability of the perceived social cohesion scale is **0.896**. Moreover, these reliability values were found to be at a high level. The value used in the reliability analysis is Cronbach's alpha value. If this value is 0.70 and above, it means that the scale is reliable (Durmuş, et al., 2016).

The factor loads of the items range from 0.69 to 0.92, which is consistent with the findings of the confirmatory factor analysis (CFA) of the cultural sensitivity scale. Schermelleh-Engel, Moosbrugger & Müller (2003) state that these values are acceptable, therefore these can be regarded as acceptable. CFA is frequently used in developing measurement models, offering significant convenience. It involves creating a latent variable (factor) from observed variables using a pre-established model. Primarily employed in scale development and validity analysis, it serves as a method to verify a predetermined structure. First, a validity check was done using exploratory factor analysis. The KMO and Bartlett's tests were run to determine whether there were any correlations between the variables and whether the data structure was appropriate for factor analysis as prerequisites for exploratory factor analysis (Tabachnick & Fidel, 2015).

Table 1. The Cultural Sensitivity Scale's KMO And Barlett Analysis Results

KMO		0.917
Bartlett	(χ^2)	8103,588
	(df)	276
	(p)	0.000

Table 1.1 indicates that the generated sample size as a result of the research is sufficient for factor analysis because the KMO value is larger than 60 and the Bartlett sphericity test is statistically significant at the 99% confidence level ($p < 0.01$). Additionally, statistical examination of the collected data in this particular situation shows that the data come from a multivariate normal distribution. (Kan & Akbaş, 2005).

CFA was performed in the LISREL program to confirm the explained factor structure. Figure 1.1 shows the standardized beta coefficients of the applied CFA.

As can be seen in Figure 2, the factor loads of the items were determined to be between 0.69 and 0.92, which can be regarded as acceptable values based on the CFA findings of the cultural sensitivity scale. Therefore, Table 1.2 demonstrates the goodness- of-fit criteria. CFA is commonly employed in the development of measurement models, offering substantial utility. This method involves creating a latent variable (factor) from observed variables using a pre-existing model. It is predominantly utilized in scale development and validity analysis, serving as a method to confirm a predefined structure (Yaşlıoğlu, 2017).

Table 2. Goodness-of-fit Criteria Limitations Examined in the Scope of the Research (Schermelleh-Engel, Moosbrugger & Müller, 2003).

Fit Criteria	Goodness- of-fit	Acceptable Fit
χ^2/sd	≤ 3	≤ 5
RMSEA	$0 < RMSEA < 0.05$	$0.05 \leq RMSEA \leq 0.10$
RMR	$0 \leq SRMR < 0.05$	$0.05 \leq SRMR \leq 0.10$
SRMR	$0 \leq SRMR < 0.05$	$0.05 \leq SRMR \leq 0.10$
NFI	$0.95 \leq NFI \leq 1$	$0.90 \leq NFI \leq 0.95$
NNFI	$0.95 \leq NNFI \leq 1$	$0.90 \leq NNFI \leq 0.95$
CFI	$0.95 \leq CFI \leq 1$	$0.90 \leq CFI \leq 0.95$
GFI	$0.95 \leq GFI \leq 1$	$0.90 \leq GFI \leq 0.95$
AGFI	$0.90 \leq AGFI \leq 1$	$0.85 \leq AGFI \leq 0.90$

Table 3 indicates the fit index criteria obtained as a result of the CFA of the Cultural Sensitivity Scale.

Table 3. The Cultural Sensitivity Scale Fit Criteria Findings

X ² /df	P	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NNFI	NFI	RMR	SRMR
2,776	0,000	0,067	0,98	0,94	0,92	0,97	0,98	0,043	0,036

The acquired goodness-of-fit criteria must fall between the minimum permissible ranges for the scale to be considered acceptable. Based on the fit criteria values that were ascertained using the CFA approach, the RMSEA value is at the acceptable fit level of 0.067 and the ratio of the most significant fit value, X², to the standard deviation is at the perfect fit level of 2.776. It was also discovered that there are fit values in between ideal and acceptable ranges. These findings supported the cultural sensitivity scale's stated factor structure.

Table 4. AVE and CR Values of Cultural Sensitivity Dimensions

Factors	AVE	CR
Interaction Attentiveness	0.68	0.86
Interaction Confidence	0.71	0.92
Interaction Engagement	0.63	0.87
Interaction Enjoyment	0.74	0.94
Respect for Differences	0.77	0.95

The Composite Dependability (CR) and Average Variance Extracted (AVE) values were used to assess the reliability of the measuring model. Table 1.4 shows that the CR and AVE values are both over the threshold values of 0.70 and 0.50, indicating that the measurement model is both convergent and reliable (Hair et al., 2017).

Social Capital Scale

Ten dimensions (neighborhood safety; formal participation in society, work connections, tolerance of diversity, neighborhood connections, the value of life, family and friends' connections, proactivity in a social context, participation in the local community, trust and politics) and forty-two statements make up the Onyx & Bullen (2000) social capital scale. Furthermore, Aydemir (2011) translated the scale into Turkish. However, in this study, some scale items were removed, and the scale was examined over 7 dimensions.

Since the correlation value of items 25, 26, 27, 32, 35, 37, 38, 39, 40, and 42 with other items in the social capital scale is below 0.30, the relevant items were removed from the scale. When items are removed from the scale, item statistics must be re-examined. In this context, according to the new item statistical results of the scale, the overall reliability of the scale increased from 0.915 to 0.941 after the items' removal.

Subsequently, correlations were found to be statistically significant ($p < 0.01$) between the scale items and the total score that was produced from the scale, ranging from 0.464 to 0.721.

Table 5. KMO and Bartlett Analysis Result of the Social Capital Scale

KMO		0.920
Bartlett	(χ^2)	11904,383
	(df)	465
	(p)	0.000

Table 5 shows that the Bartlett sphericity test is statistically significant at a 99% confidence level and that the KMO value is greater than 60. ($p < 0.01$).

One of the principal components studies, the varimax vertical rotation technique, was employed to ascertain the factor structure of the scale. The social capital scale was discovered to have a seven-factor structure with eigenvalues above as a result. Additionally, it was found that the first factor alone has an eigenvalue of 5.11, the second factor alone has an eigenvalue of 16.143%, the third factor alone has an eigenvalue of 4.285, the fourth factor has an eigenvalue of 3.247, the fifth factor has an eigenvalue of 2.993, the sixth factor has an eigenvalue of 2.604, and the seventh factor alone has an eigenvalue of 2.122. These findings indicate that the first factor alone explains 16.483% of the scale, while the second factor alone explains 16.143% and 16.483% of the scale. 81.821% of the scale is explained by the seven components.

It was observed that factor loading values ranged from 0.738 to 0.905. It has been established that there is no instability of the items as the distance between the factors is more than 0.10, which is a need for an item to not be unstable (Büyüköztürk, 2009).

Scale factors were decided as "Formal Participation in Society", "Work Connections", "Neighborhood Connections", "Family and Friends Connections", "Neighborhood Safety", "Proactivity in a Social Context" and "Tolerance of Diversity". When the internal consistency levels of each factor were examined, it was determined that the reliability level of each factor is 0.958, 0.947, 0.950, 0.923, 0.889, 0.926, and 0.844, respectively, and these values are at a sufficient reliability level (Kalaycı, 2005).

Using the LISREL application, CFA was carried out to verify the factor structure that was explained. The CFA analysis's standardized beta coefficients are displayed in Figure 4.3. Since the CFA results of the factor loadings of the social capital scale items are between 0.69 and 0.92, these values are acceptable.

Table 6. Social Capital Scale Fit Criteria Findings

X²/df	P	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NNFI	NFI	RMR	SRMR
2,553	0,000	0,063	0,98	0,95	0,93	0,96	0,97	0,045	0,040

The ratio of the most significant fit value, X², to the standard deviation is at the perfect fit level of 2.553, the RMSEA value is at the acceptable fit level of 0.063, and the other fit values are in the range of the perfect and acceptable fit values, according to the fit criteria values that were generated as a result of CFA.

Table 7. AVE and CR Values of Social Capital Dimensions

Factors	AVE	CR
Neighborhood Safety	0.67	0.89
Formal Participation in Society	0.80	0.96
Work Connections	0.75	0.95
Tolerance of Diversity	0.65	0.85
Neighborhood Connections	0.80	0.95
Family and Friends Connections	0.75	0.92
Proactivity in a Social Context	0.81	0.93

By examining the AVE and CR values, the measurement model's dependability was evaluated. Consequently, it was discovered that the measurement model's convergent validity and reliability were guaranteed since the CR value and AVE value were both over the threshold values of 0.70 and 0.50.

Since social cohesion is discussed in different contexts in the literature, there are different perspectives on its measurement. As a result of the literature review, it was decided that measuring perceived social cohesion would be more appropriate for the study. Therefore, the perceived social cohesion scale developed by Bollen & Hoyle (2014) was used in the research. The scale consists of 2 dimensions (morale and belonging) and 6 items. Within the scope of the research, firstly, a pilot study was conducted with 40 participants, and thus the appropriate reliable range was determined.

The statements of the research scales were graded with a 5-point Likert (1 = Strongly Disagree – 5 = Strongly Agree).

The perceived social cohesion measure underwent both exploratory and confirmatory factor analyses, just like the other two scales. Consequently, it was discovered that the scale's overall dependability is 0.896, a high value.

Table 8. KMO and Bartlett Analysis Result of Social Cohesion Scale

KMO		0.851
Bartlett	<i>Chi-square Value (χ^2)</i>	1589,394
	<i>Degrees of Freedom (df)</i>	15
	<i>Significance Value (p)</i>	0.000

Table 8 shows that the Bartlett sphericity test is statistically significant at a 99% confidence level ($p < 0.01$) and that the KMO value is greater than 60.

It was found that the social cohesion scale has a two-factor structure with eigenvalues above 1. It was also determined that the first factor alone explains 42.852% of the scale with an eigenvalue of 2.571 and the second factor alone explains 39.336% of the scale with an eigenvalue of 2.360. All two factors explain 82.188% of the scale.

It was observed that factor loading values ranged from 0.800 to 0.905. The factors were separated by more than 0.10, indicating that the items were not unstable. "Sense of Belonging" and

"Feelings of Morale" were the names given to the scale variables. The reliability level of each factor was found to be 0.910 and 0.862, respectively, after the internal consistency levels of each factor were looked at. These values are at a sufficient dependability level.

CFA was performed to confirm the explained factor structure by using the LISREL program. Figure 5 depicts the standardized beta coefficients of the CFA analysis.

The social cohesion scale's CFA results indicate that these values are appropriate because the item factor loads range from 0.77 to 0.90. The fit index criteria of the social cohesiveness scale obtained from the CFA are shown in Table 4.20.

Table 9. Social Cohesion Scale Fit Criteria Findings

X ² /df	p	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NNFI	NFI	RMR	SRMR
3,288	0,000	0,076	0,99	0,98	0,94	0,98	0,99	0,035	0,027

According to the obtained fit criteria values as a result of CFA, the ratio of the most important fit value, X², to the sd value is at the perfect fit level of 3.288, the RMSEA value is at the acceptable fit level of 0.076, and the other fit values are between the perfect and acceptable fit values.

Table 10. AVE and CR Values of Social Cohesion Dimensions

Factors	AVE	CR
Sense of Belonging	0.68	0.86
Feelings of Morale	0.77	0.91

The reliability of the measurement model was tested by looking at the AVE and CR values. The obtained values are statistically significant.

Limitations of the Research

The first limitation of the study is that it only covers Turks living in Germany. Another limitation is the requirement of collecting data online because the research was conducted during the COVID-19 epidemic. The main benefits of collecting information via the Internet are that it enables fast and cheap data collection and provides the opportunity to reach participants in broad geographical areas (Kurtuluş, 2010).

Analysis of Research Data

In any scientific study, validity and reliability analyses are performed to determine the degree of measurement errors. Reliability is basically an indicator of whether the same results can be obtained if a study is repeated. This is reliable as long as it gives the same result when the scale is repeated. It does not matter who applied it. The value used in the reliability analysis is the Cronbach's Alpha value. If this value is 0.70 and above, it means the scale is reliable (Durmuş, et al., 2016). Validity, on the other hand, shows that the research is valid only to the extent that it is measured with the correct question. Validity here means validity for a purpose. That is, it reflects whether the relevant question or the scale used in the research is suitable for the purposes of the researcher. In other words, the concept that explains whether it can measure the phenomenon it aims to measure is validity (Gegez, 2015). Following the completion of the study's evaluations of the scales' validity and reliability, exploratory and confirmatory factor analyses were carried out

Research data were analyzed with SPSS 24 and Lisrel 8.7 programs at a 95% confidence level. Validity and reliability analyses were carried out in order to test the measurement features of the research scales. In the validity and reliability phase, first of all, item analyses and item-total correlation analyses were performed to determine whether the scales were problematic, and Cronbach's alpha reliability analysis was conducted to specify the internal consistency of the items. After detecting that there was no problem in the scale items, exploratory factor analysis was carried out for the scales' factor structure. In order to verify the explained factor structure, CFA was applied

to the data with the help of the Lisrel program, and thus the scales were validated, and their validity and reliability levels were determined. On the other hand, frequency and percentage analyses were performed to examine the demographic distribution of the participants, and descriptive statistics were conducted for the level of students' participation in the scale items. For the analysis results regarding the hypotheses (assumptions), firstly, the distribution of the data with the central tendency measurements was investigated. After determining that the distribution of the data was normal, an independent sample t-test was performed for the pairwise comparison of hypotheses, and the one-way ANOVA test was used for comparisons between more than two groups. As a result of the research model, the SEM was used to test the findings.

Research Findings

Findings on Demographic Characteristics

In the data collection form prepared for the research, eight questions were asked of the participants in order to determine their demographic characteristics. Table 11 shows the participants' demographic characteristics.

Table 11. Participants' Distribution By Demographic Characteristics

Demographic	Group	n	%
Gender	Female	201	50.6
	Male	196	49.4
Age	20-30	103	25.9
	31-40	99	24.9
	41-50	135	34.0
	51 +	60	15.1
Marital Status	Married	287	72.3
	Single	110	27.7
Education Level	Primary School	25	6.3
	Secondary School	67	16.9
	High School	173	43.6
	Undergraduate	109	27.5
	Graduate	23	5.8
Monthly Income (Euro)	No income	94	23.7
	2,000 euro or less	147	37.0
	2,001-3,000	87	21.9
	3,001-4,000	32	8.1
	4,001 +	37	9.3
Duration of Living in Germany	20 years or less	117	29.5
	21-30 years	140	35.3
	31-40 years	78	19.6
	41 +	62	15.6
Place of Birth	Turkey	222	55.9
	Germany	175	44.1
Total		397	100,00

According to their demographic characteristics, 50.6% of the research participants are female, 49.4% are male, 25.9% are in the 20–30 age range, 24.9% are in the 31–40 age range, 34% are in the 41–50 age range, and 15.1% are over 51 years old. 72.3% of the participants are married, 27.7% are single; 6.3% are primary school graduates, 16.9% are secondary school graduates, 43.6% are high school graduates, 27.5% are undergraduate graduates, and 5.8% are graduate graduates. 6.8% of the participants are still students, 71.3% are workers, and 21.9% are working in other occupational groups. 23.7% of the participants have no income, 37% have an income below 2,000 euros, 21.9% have between 2,001 and 3,000 euros, 8.1% have between 3001 and 4,000 euros, and

9.3% have more than 4,000 euros. 29.5% of the participants live in Germany for 20 years or less, 35.3% between 21-30 years, 19.6% between 31-40 years, and 15.6% over 41 years. 55.9% of the participants were born in Turkey and 44.1% were born in Germany.

Findings Related to the Research Model

A Pearson correlation analysis was conducted to investigate the relationship between cultural sensitivity, social capital, and social cohesion. According to the results, there is a positive, moderately strong significant relationship ($r=0.500$) between cultural sensitivity and social capital, and a positive, weakly significant relationship ($r=0.321$) between cultural sensitivity and social cohesion. There is a positive, weakly significant relationship ($r=0.325$) between social capital and social cohesion.

Table 12. Pearson Correlation Analysis Results of the Relationship Between Cultural Sensitivity, Social Capital and Social Cohesion

Variables	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Interaction Attentiveness	1	.371**	.513**	.448**	.375**	.683**	.508**	.228**	.176**	.330**	.220**	.430**	.356**	.432**	.447**	.379**	.457**
Interaction Confidence		1	.439**	.501**	.148**	.684**	.318**	.206**	.276**	.273**	.154**	.348**	.279**	.367**	.320**	.168**	.266**
Interaction Engagement			1	.449**	.320**	.702**	.461**	.215**	.316**	.386**	.181**	.415**	.378**	.450**	.309**	.141**	.244**
Interaction Enjoyment				1	.187**	.747**	.326**	.236**	.236**	.359**	.129**	.337**	.283**	.371**	.244**	.166**	.226**
Respect for Differences					1	.663**	.261**	0.091	.133**	.198**	.127**	.265**	.213**	.243**	.1108	0.07*	.104*
Cultural Sensitivity						1	.491**	.262**	.313**	.421**	.215**	.485**	.404**	.500**	.358**	.228**	.321**
Neighborhood Safety							1	.321**	.369**	.499**	.315**	.605**	.396**	.675**	.449**	.300**	.411**
Formal Participation in Society								1	.289**	.378**	.442**	.280**	.207**	.713**	.209**	.107**	.172**
Work Connections									1	.486**	.190**	.368**	.429**	.644**	.282**	.161**	.242**
Tolerance of Diversity										1	.363**	.439**	.326**	.689**	.315**	.188**	.275**
Neighborhood Connections											1	.377**	.235**	.689**	.166**	0.082	.135**
Family and Friends Connections												1	.564**	.697**	.284**	.137**	.229**
Proactivity in a Social Context													1	.582**	.253**	.103*	.192**
Social Capital														1	.386**	.210**	.325**
Sense of Belonging															1	.612**	.883**
Feelings of Morale																1	.912**
Social Cohesion																	1
**p<0.01																	

There are several ways to test a variable's mediating role in structural models. In this study, two different methodologies were used to examine the mediating function of the social capital variable.

The first method involves comparing coefficients among variables to test the mediating role. Three steps comprise this analysis: first, making sure the coefficients in the second model show significance; second, assessing the significance of the coefficient in the third model; and third,

verifying that there is a weaker direct relationship between the independent variable in the third model and the outcome variable than there was in the first model (Baron & Kenny, 1986).

In this instance, model 1's coefficient c ought to be greater than c' . When these prerequisites are satisfied, social capital can be considered the mediating factor in the relationship between cultural sensitivity and social cohesiveness.

Comparing model fits is the second technique. Consequently, the fact that the third model's model fit is less than that of the second model (i.e., falls within more acceptable fit values) indicates that it is provided through the mediation of social capital (Şimsek, 2007). The pathways of the established models are shown in Figure 2.

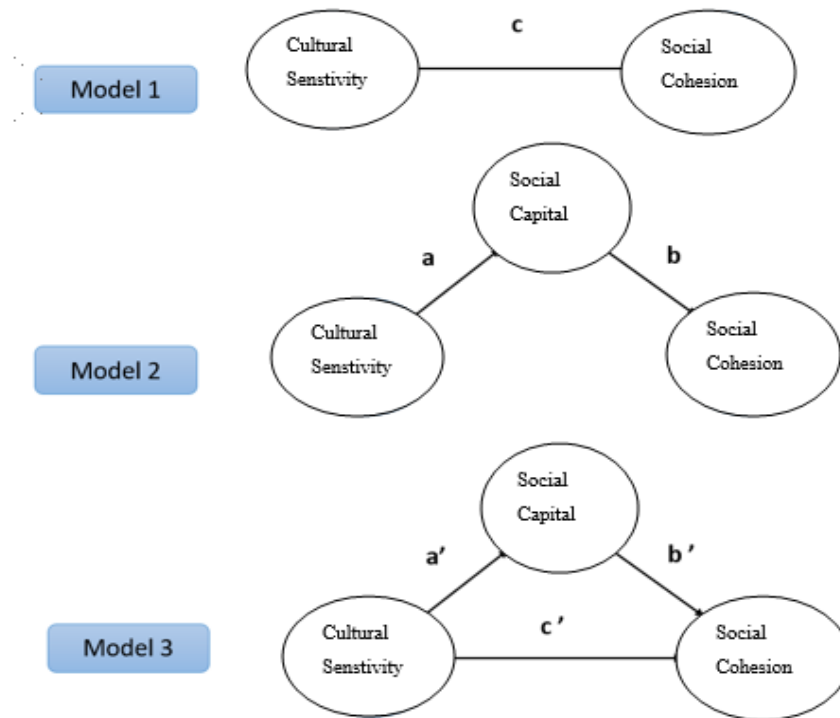

Figure 2. Developed Models to Assess Social Capital's Mediating Function in the Relationship Between Cultural Sensitivity and Social Cohesion

The results of the first model and first hypothesis of the research are given below.

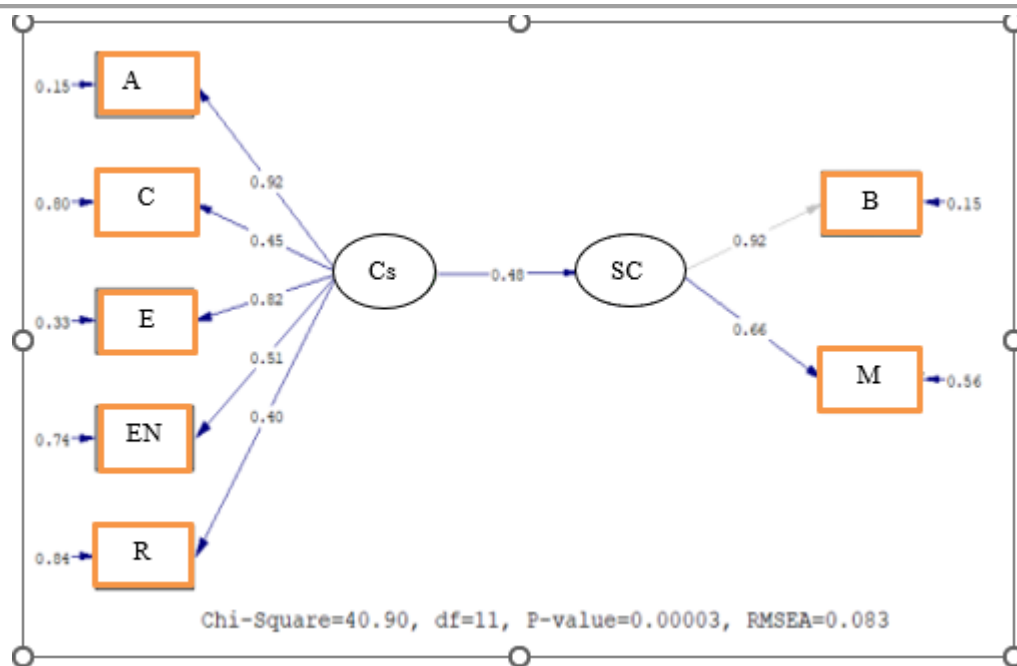

Figure 3. Testing the Model of the Effect of Cultural Sensitivity on Social Cohesion

When the model formed by cultural sensitivity and social cohesion, the first model given in Figure 3, was tested, it was seen that the impact of cultural sensitivity on social cohesion ($t = 8.43 > 2.58$) is statistically significant.

Chi-square $X^2 = 40.90$ of the models were found significant with $sd = 11$ and $p = 0.0000 < 0.01$ level. The fact that the ratio of chi-square value to degrees of freedom ($\chi^2/sd = 3.718$) is below 5 shows an acceptable fit. When the goodness-of-fit indexes of the structural model are examined, $RMSEA = .083$, $RMR = .042$, $SRMR = .046$, $GFI = .97$, $AGFI = .93$, $CFI = .98$, $NFI = .96$ and $NNFI = .94$. These values show that the established structural model has a perfect fit. Table 13 demonstrates the results of the H_1 Hypothesis.

Table 13. Standardized, T-Values, and Explained Variance Levels for Path Analysis of the First Model of the Study

Hypotheses	Paths	Standardized Value	t value	R ² Value	Hypothesis Result
H₁: The cultural sensitivity (CS) level has a positive effect on social cohesion (SCH).	CS → SCH	0.48	8.43	0.23	Accepted

H₁: The cultural sensitivity level has a positive effect on social cohesion.

According to the path diagram in Figure 3 and the values in Table 13, cultural sensitivity has a positive effect on social cohesion ($\beta = 0.48$; $t = 8.43$; $p < 0.01$), and so the H_1 hypothesis was accepted. This result illustrates that an increase in cultural sensitivity creates an increase of 0.48 units in the perception of social cohesion.

The second model of the research and the model in which the results of the second and third hypotheses are examined are given in the figure below.

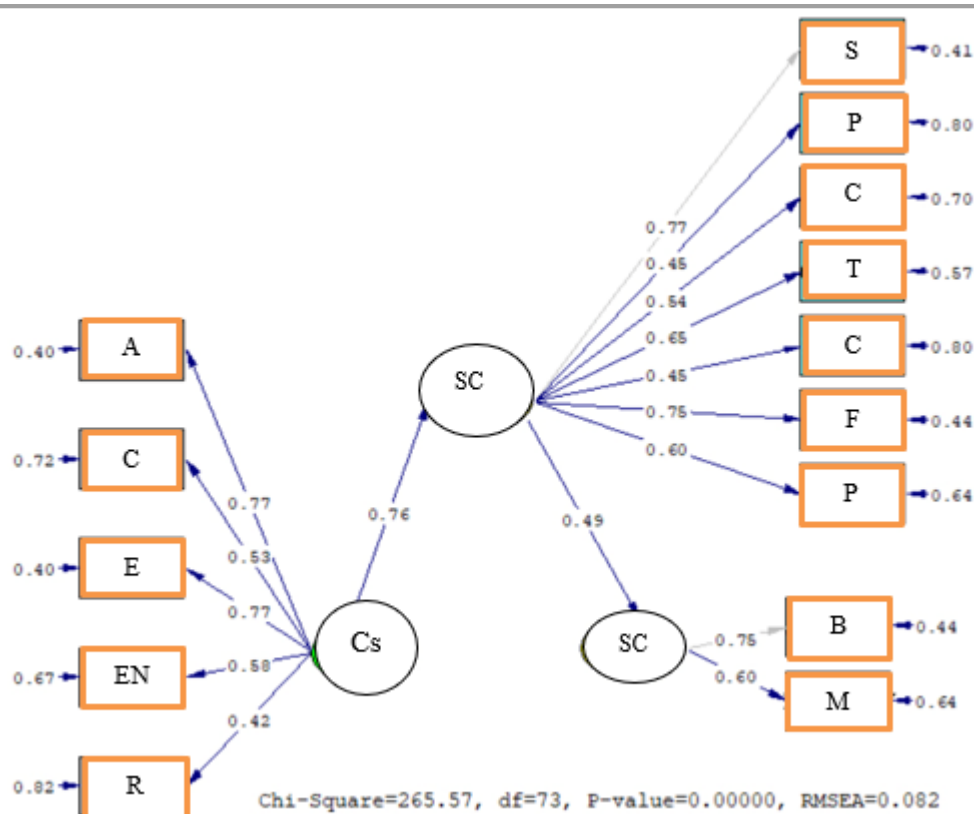

Figure 4. Testing the Model Formed by Cultural Sensitivity, Social Cohesion and Social Capital Variable

In the second model shown in Figure 4, the effect of cultural sensitivity on social capital ($t=11.25 > 2.58$) and the effect of social capital on social cohesion ($t=9.42 > 2.58$) were found to be statistically significant.

Chi-square $X^2=265.57$ for the model was seen as significant with $sd=73$ and $p=0.0000 < 0.01$ level. The fact that the ratio of chi-square value to degrees of freedom ($\chi^2/sd=3.637$) is below 5 indicates an acceptable fit. When the goodness of fit indexes of the structural model are investigated, $RMSEA=.082$, $RMR=.056$, $SRMR=.058$, $GFI=.92$, $AGFI=.89$, $CFI=.95$, $NFI=.93$ and $NNFI=.93$. These values indicate that the established structural model has an acceptable fit. Table 14 shows the results of the H_2 and H_3 hypotheses.

Table 14. Standardized, T-Values and Explained Variance Levels for Path Analysis of the Second Model of the Study

Hypotheses	Paths	Standardized Value	t value	R ² Value	Hypothesis Result
H₂: The cultural sensitivity (CS) level has a positive effect on social capital (SC).	CS→SC	0.76	11.25**	0.58	Accepted
H₃: The social capital (SC) level has a positive effect on social cohesion (SCH).	SC→SCH	0.49	9.42**	0.24	Accepted

H₂: The cultural sensitivity level has a positive effect on social capital.

H₃: The social capital level has a positive effect on social cohesion.

According to the path diagram in Figure 4 and the values in Table 14, cultural sensitivity has a positive impact on social capital ($\beta = 0.76$; $t = 11.25$; $p < 0.01$), and so the H_2 hypothesis was accepted. This result means that an increase in the cultural sensitivity level creates an increase of 0.76 units in the social capital level.

According to the path diagram in Figure 4 and the values in Table 14, social capital has a positive effect on social cohesion ($\beta = 0.49$; $t = 9.42$; $p < 0.01$), and so the H_3 hypothesis was accepted. This result shows that an increase in the social capital level creates an increase of 0.49 units in the social cohesion level.

Figure 5 demonstrates the results of the third model in which the mediating role is measured and the fourth hypothesis of the research.

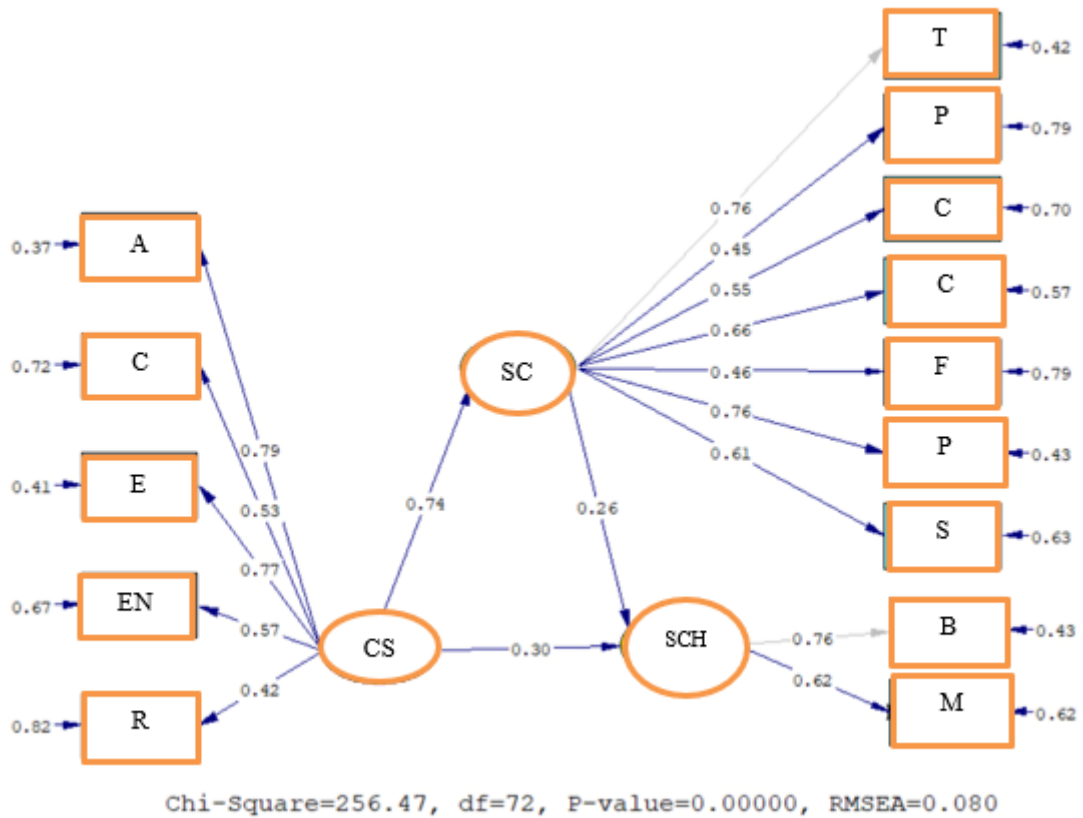

Figure 5. Mediation Model of Social Capital Variable in the Effect of Cultural Sensitivity on Social Cohesion

According to the third model given in Figure 5, the effect of social capital on social cohesion ($t = 2.89 > 2.58$), as well as the impacts of cultural sensitivity on social capital ($t = 11.85 > 2.58$) and on social cohesion ($t = 3.41 > 2.58$) are statistically significant.

Chi-square $\chi^2 = 256.47$ for the model was found to be significant with $sd = 72$ and $p = .000$. The fact that the ratio of the chi-square value to the degrees of freedom ($\chi^2/sd = 3,562$) is below 5 shows a perfect fit. When the goodness-of-fit indexes of the structural model are examined, RMSEA = .080, RMR = .056, SRMR = .058, GFI = .91, AGFI = .87, CFI = .95, NFI = .93 and NNFI = .93. These values indicate that the established structural model has an acceptable fit.

Considering the first method in Figure 5 to determine whether social capital is a mediating variable, it is seen that the coefficients calculated between social capital $\rightarrow$ social cohesion ($\beta = 0.49$) and cultural sensitivity $\rightarrow$ social capital ($\beta = 0.76$) are significant.

When the coefficients for the third model in Figure 5 were investigated, it is seen that the effect of social capital on social cohesion ($\beta = 0.26$) is still significant.

In the third stage, when the amount of change in the relationship between the determined independent variable and the outcome variable was examined, it was noticed that while the effect of cultural sensitivity on social cohesion is $\beta = 0.48$ in model one, the same coefficient decreases to 0.30 in model three.

Table 15. Standardized, T-Values and Explained Variance Levels for Path Analysis of the Third Model of the Study

Hypotheses	Paths	Standardized Value	t value	R ² value	Hypothesis Result	Mediating Type
H4: Social capital (SC) has a mediating role in the effect of cultural sensitivity (CS) on social cohesion (SCH).	CS $\rightarrow$ SC $\rightarrow$ SCH	0.30	3.41**	0.09	Accepted	Partial

H4: Social capital has a mediating role in the effect of cultural sensitivity on social cohesion.

Through social capital variable, the effect of cultural sensitivity on social cohesion decreased, but it did not disappear completely. Accordingly, it can be said that the social capital variable partially mediates this effect. When this mediation was tested according to the second method, it was seen that the goodness-of-fit of the third model ($\chi^2/df = 3,562$) is lower than the second model ($\chi^2/df = 3.637$).

In this case, it is possible to say that the social capital variable has a mediating role in the effect of cultural sensitivity on social cohesion.

As a result, as seen in Table 15, social capital has a mediating role in the effect of cultural sensitivity on social cohesion.

Conclusion and Recommendations

Social cohesion has been a longstanding topic in sociology, originating in the 19th century amidst the collapse of empires and the rise of nation-states. As societies increasingly encounter cultural diversity through migration, education, and global economies, the concept of social cohesion becomes pivotal across various disciplines. It addresses how societal bonds can erode, potentially disrupting social peace in modern, diverse societies. Tolerance, empathy, and fostering positive relations are essential to mitigate conflicts and promote social unity beyond mere legal frameworks.

Cultural sensitivity plays a crucial role in fostering empathy and understanding among different cultures. Studies emphasize that governmental efforts alone are insufficient without community involvement. Education and intercultural contact are vital for nurturing social cohesion, facilitating integration without assimilation into a dominant culture. This approach acknowledges and respects cultural diversity while promoting coexistence.

Social capital, linked closely with social welfare, also enhances social cohesion by fostering trust and cooperation within communities. It contributes to reducing crime, improving governmental efficiency, and fostering economic growth. Studies indicate that regions with higher social capital tend to exhibit better social cohesion, benefiting all social groups, particularly disadvantaged ones.

In multicultural societies, creating a sense of belonging and civic participation among diverse groups is essential for social cohesion. This requires inclusive policies that provide equitable access to healthcare, education, security, and legal rights for all residents, including immigrants. By promoting a shared cultural identity that embraces diversity, societies can strengthen their social fabric and minimize polarization.

Globalization has intensified interdependence among cultures, necessitating effective communication and cultural sensitivity to build mutual trust. Initiatives promoting cultural contact and intercultural education are crucial in reducing prejudice and fostering positive interactions among different cultural groups. These efforts contribute significantly to enhancing social cohesion in diverse societies.

In conclusion, achieving social cohesion in multicultural societies goes beyond legal frameworks and necessitates fostering empathy, cultural sensitivity, and social capital. By promoting inclusive policies and nurturing intercultural understanding from an early age, societies can build stronger community ties and ensure the well-being of all members, thereby fostering a harmonious and cooperative social structure.

www.turkishstudies.net/turkishstudies**Turkish Studies**

eISSN: 1308-2140

**ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY**

Kültürel Duyarlılığın Toplumsal Uyum Üzerindeki Etkisinde Sosyal Sermayenin Aracı Rolü

Giriş

Küreselleşme ile günümüzde farklı kültürlerin karşılaşmaları ve bir arada yaşama pratiği geliştirmeleri kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu karşılaşmayı sağlayan unsurlar başta savaşlar, göçler, küreselleşme, iletişim araçlarındaki hızlı teknolojik gelişmeler, ekonomik nedenler, turizm ve eğitim faaliyetleridir. Kaçınılmaz olan bu karşılaşma sürecinde farklı olan kültürlerin birbirlerini algılamaları ve bir arada yaşama pratikleri kültürlerarası iletişimin öznesini oluşturmaktadır. Bir arada yaşamaktan kaynaklı ortaya çıkan toplumsallaşma süreci ile ilgili sosyal sermaye ve toplumsal uyum kavramları önemli birer unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum çok kültürlü toplumların temel sorunu olan toplumsal uyum kavramı, sosyal sermaye ve kültürlerarası iletişim kavramlarıyla birlikte irdelenmiştir. Kültürlerarası iletişim çalışmaları başlarda öteki olan kültürü tanıma ve kontrol altına almak için bilimin bir konusu olmuştur. Bu alanda yapılan ilk çalışmalardan olan Ruth Benedict'e ait 'Krizantem ve Kılıç' adlı eser 2. Dünya Savaşı esnasında Amerika Birleşik Devleti'nin savaş halinde olduğu Japonları daha yakından tanımak ve savaşı kazanmak için yapılmış bir çalışmadır. Daha sonraları farklı kültürlerin çeşitli sebeplerle bir araya gelişleri yaygınlaştıkça kültürlerarası iletişim çalışmaları ilgi gören bir alan olmuştur.

Tarihsel süreç boyunca toplumların başka kültürlerle olan ilişkileri incelendiğinde sahip olunan ayrıcalıkları yitirme korkusuyla birlikte karşıdakini sömürme düşüncesinin ilişkilerin şekillenmesinde etkili olduğu görülmektedir. 16. Yüzyıldan günümüze kadar olan süreçte bu sömürge ilişkisinin çok daha katlanarak arttığı gözlenebilmektedir. Kültürlerarası ilişkilerin tarihsel sürecine bakıldığında bu ilişkiyi temelde var eden nedenin doğu ve Akdeniz bölgelerinde yüksek bir kültürün oluşması, nüfus artışı, toplumların göç etmek zorunda bırakılması, ticari hareketlilik, devletlerin ve imparatorlukların kurulması, yazı sistemlerinin geliştirilmesi ve yayılması, ticari yolların açılması olarak ifade edilebilir. Kültürlerarası ilişkilerin yapısı önemli ölçüde göçler ve göçlere neden olan ekonomik, siyasal vb. faktörler tarafından belirlenmektedir. Bu farklı kültürlerin temasıyla hem ev sahibi topluluk hem de göç eden topluluk kültürel açıdan birtakım değişikliklere uğramaktadır Her kültürün üyeleri, yaşam koşullarına uyum sağlamak için kendi mekanizmalarını geliştirmektedir. Bu mekanizmalar biçimlenmekte ve ait olunan grubun geleneklerine ve düşüncelerine eklenilerek değişip dönüşmektedir. Bu bağlamda kültürlerarası iletişim süreci, verili bir çevrede insanlar arası ilişkiye ve yaşamı devam ettirmek için amaçlı etkileşime ve uyuma dayanmaktadır (Alver, 2003: 16).

Diğer yandan klasik iktisat bireyin sosyal yönünü ve ekonomik hayatta kişisel bağlantıların önemini ve etkisini göz ardı etmektedir. Oysa ekonomik işlemler, sosyal ilişkilerde gömülü olan güven, beklentiler ve normlar gibi temel olgulardan etkilenmektedir (Coleman, 1994: 302). Sosyal sermaye, geleneksel sosyal bilimin, bireyselliği aşırı derecede merkeze almasına tepki olarak doğmuştur. Özellikle Thatcher ve Reagan yıllarında, aşırı bireyselliğin öne çıkarılması eleştirilere neden olmakta ve sosyal sermayeye olan ilgiyi arttırmaktadır (Field, 2008: 9). Modern demokrasi,

özel hayata vurgu yaparak kamusal alanda isteksizliğe neden olmakta ve aşırı bireyselliği teşvik etmektedir. Bu gelişen aşırı bireyselliğe karşı sivil katılımı teşvik etme önemli bir unsur olmaktadır. Aşırı bireyselleşme demokrasilerde özgürlüğü tehdit eden toplumsal bir dinamiktir. Yine bu bağlamda “birleşme sanatı, bir toplumda faaliyetlerin özünü oluşturur. Herkes tarafından öğrenilebilir ve uygulanabilir. Toplumsal bir yapıdan söz edilebilmesi için bir arada yaşama ve birlikte hareket etme yeteneklerinin olması gerekliliğine yapılan vurgu sosyal sermaye kavramının gerekliliğine atıfta bulunmaktadır. Ayrıca özgürlük kavramının gelişebilmesi için de toplumsal katılım gereklidir (Tocqueville, 2016: 16-19).

Sosyal sermayenin önemli dinamiklerinden biri olan güven duygusu, toplumsal olarak bir arada yaşamayı anlamlı kılan en önemli unsur olarak ortaya çıkmaktadır. İşbirliğini, dayanışmayı, iletişim kurmayı, aidiyet hissetmeyi bunların sonucu olarak toplumsal uyum içinde olmayı sağlayan temel unsur olarak görülmektedir. Bu bağlamda sosyolojide ve psikolojide önemli bir faktör olarak aidiyet kavramı üzerinde durulmaktadır. Düzenli, sürdürülebilir bir toplumsal yaşamı oluşturmak birtakım toplumsal sözleşmelerle mümkün olabilir. Ancak bu toplumsal sözleşmeler her zaman yeterli olmamaktadır. Sosyal bir varlık olan insanın bundan daha fazlasına ihtiyacı vardır. Bu güven unsuru iletişimin yanı sıra birtakım sosyal ağlar yoluyla inşa edilmektedir.

Ortaya çıkan yeni yaşam biçimleri ile farklı olan kültürde yaşayan insanın bakış açısıyla yaşanan durumu değerlendirebilme yeteneği kazanmak önemli bir yetenek olarak ortaya çıkmaktadır (Chen & Starosta, 1996). Kültürel duyarlılık kavramı, bireyin özel durum ve mecralarda, farklı kültürden insanlarla karşılaştığında duygularındaki yoğunluğa ve değişikliğe odaklanmaktadır (Akt. Kartarı, 2016:265; Trianis, 1977; 418-434). Birey kültürlerarası etkileşim sırasında ve sonrasında olumlu duygusal tepkiler geliştirir ve karşı kültürü yargılamak yerine saygı duymayı öğrenir. Kültürlerarası iletişim duyarlılığı kişinin kendi özsaygısını, açık fikirliliğini, önyargısız davranışlarını ve sosyal rahatlığını içeren 4 boyutu içermektedir (Kartarı, 2016: 266). Bu bağlamda farklı kültürlerin karşılaşma öncesinde, sırasında ve sonrasında birbirini anlama iyi niyetini göstermeleri önemli olmaktadır.

Alan yazın incelendiğinde sosyal sermaye ve toplumsal uyum çok kültürlü, etnik çeşitliliğin yoğun olduğu toplumlarda önemli bir çalışma alanıdır. Ancak kültürel duyarlılık kavramının, toplumsal uyum ve sosyal sermaye kavramları ile kullanılması bu çalışmanın perspektifinin enginliğini göstermektedir. Kültürel duyarlılık kültürlerarası iletişimin duygusal boyutunu ifade etmektedir. Daha önceleri insanın rasyonel tercih kuramıyla hareket ettiği iddiası son yıllarda yapılan araştırmalar neticesinde eksik kalmaktadır. Kültürel duyarlılık kavramı, kültürlerarası iletişimin duygusal boyutunu ifade etmektedir. Bu bağlamda bireyin rasyonel tarafından ziyade duygusal davrandığı düşüncesiyle yola çıkılmıştır. Bu nedenle kültürel duyarlılık ve sosyal sermaye kavramları çok kültürlü toplumlar için toplumsal uyum önemli kavramlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Çalışmada çok kültürlü olan Alman toplumunda yaşayan yerleşik topluma büyük oranda işçi göçüyle dâhil olan Türklerin kültürel duyarlılıklarının toplumsal uyuma etkisinde sosyal sermayenin aracı rolü incelenmiştir. Herhangi bir toplumu oluşturan unsurlar arasında kültürel duyarlılık, sosyal sermaye kavramlarının toplumsal uyumu sağlamada ne derece önemli olduğu yapılan çalışmada belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda bakıldığında kültürel duyarlılık ve sosyal sermayenin toplumsal uyumu sağlamada önemli kavramlar olduğu ortaya çıkmaktadır. Araştırma sonucu üretilen hipotezleri destekler nitelikte, üç kavramın ev sahibi toplumda yaşayan diğer toplumsal gruplarda toplum bilincini oluşturmada önemli katkı sağladığı görülmektedir. Çalışma kapsamında irdelenen kavramların farklı çalışmalarda, farklı bağlamlarda incelendiğine alan yazında rastlanmaktadır. Ancak kültürlerarası iletişim bağlamında her üç kavramın aynı anda irdelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlam çalışmanın özgün yönünü oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çok kültürlü toplumlarda toplumsal uyum siyasal, ekonomik ve sosyal anlamda tartışılan bir konu olmaktadır. Bu bağlamda farklı kültürlerin karşılaşması çoğu zaman bir çatışma unsuru olabilmektedir. Diğer yandan içinde yaşanılan toplumla ilişkiler geliştirmeyi amaçlayan sosyal sermaye kavramı toplumsal uyumu artırıcı bir unsur olarak tanımlanabilir. Kültürel duyarlılık, kültürel farklılıkları birer ayrışma unsuru görmekten ziyade farklılıklara rağmen bir arada yaşama pratiği geliştirilebileceği iddiasını taşımaktadır. Bu üç önemli kavram çerçevesinde araştırmanın amacı yerleşik olan Alman toplumunun içerisine daha sonradan dâhil olan Türk göçmen topluluğunun kültürel duyarlılıklarının toplumsal uyuma etkisinde sosyal sermayenin aracı rolünü belirlemektir. Bu bağlamda özelden genele gidilerek, kültürel duyarlılığın toplumsal uyuma etkisinde sosyal sermayenin aracı rolünün belirmesi üzerine bir model önerisinde bulunulmuştur.

Küreselleşmeyle birlikte toplumların çokkültürlü hale gelmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Bir arada yaşamayı kolaylaştırmak için üretilen politikaların belirlenmesi için kültürel duyarlılık, sosyal sermaye ve toplumsal uyum kavramları hem akademik bağlamda hem de politik bağlamda tartışılan konular olmaktadır. Toplumsal uyum kavramı çeviriden kaynaklanan bir yanılsama oluşturmaktadır. Burada söz konusu olan kavram İngilizce ‘Social Choesin’ kavramı, öz itibarıyla hegemonik olmayan, rıza ile üretilmiş, kendiliğinden oluşan ve bireyin kendinin uyumunu değerlendirdiği başka bir deyişle kavramın merkezine bireyi konumlandığı bir toplumsal uyumdur. Kültürel duyarlılık kültürel çatışmaların uzlaşma ortamına dönüşmesine sağlamak için empati ve hoşgörü ortamının yaratımını sağlayan bir kavramdır. Bireyler, birbirleriyle, düzenlenmiş ilişkiler içinde meşgul olduklarında, toplumsal rutinleri yahut pratikleri, yani kurallarla çerçevelenmiş uyarlamaları devreye koyarlar (Goffman, 2019).

Sosyal sermaye kavramı tam olarak toplumsal ilişkilerin özel düzeyde nasıl gerçekleştiğine atıfta bulunduğu kamusal yaşamın dönüşüm pratiklerinin esasında bireyin kendi küçük dünyasında gerçekleştiği pratiklerin birer yansıması olduğu- ön kabulüyle yola çıkıldığından- bu üç kavramın farklı ve daha önce tartışılmamış ya da az tartışılmış yönlerine atıfta bulunmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın alan yazına kattığı etkinin anlamlı olduğu düşünülmektedir. Herhangi bir failler grubunun bir diğeriyle ve belirlenmiş nesnelerle rutin ilişkileri hem kısıtlayıcı hem de fırsat verici türden temel kurallara tabidir.

Modern toplumlar çok kültürlü toplumsal yapılardır. Bu bağlamda çok kültürlülüğün getirdiği birtakım sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorunların temelinde kültürel çatışmalar yatmaktadır. Uyumlu bir toplum oluşturmak için kültürel çatışmaların ortadan kaldırılması gerekmektedir. Pratikte çok mümkün gibi görünmeyen bu durum sürekli üzerinde çalışılması gereken bir ideal olmalıdır.

Alan yazında araştırmanın her bir değişkeni ile ilgili ayrı ayrı çalışmalar bulunsa da ‘kültürel duyarlılık’, ‘sosyal sermaye’ ve ‘toplumsal uyum’ kavramlarını bir arada inceleyen ampirik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda farklı disiplinleri bir araya getirme çabası çalışmanın özgünlüğünün göstergesi olabilir. Bu bağlamda çalışmanın hipotezleri aşağıdaki gibidir.

H1: Kültürel duyarlılık düzeyinin toplumsal uyum üzerinde pozitif bir etkisi vardır.
H2: Kültürel duyarlılık düzeyinin sosyal sermaye üzerinde pozitif bir etkisi vardır.
H3: Sosyal sermaye düzeyinin toplumsal uyum üzerinde pozitif bir etkisi vardır.
H4: Kültürel duyarlılık düzeyinin toplumsal uyum üzerindeki etkisinde sosyal sermayenin aracılık rolü vardır.

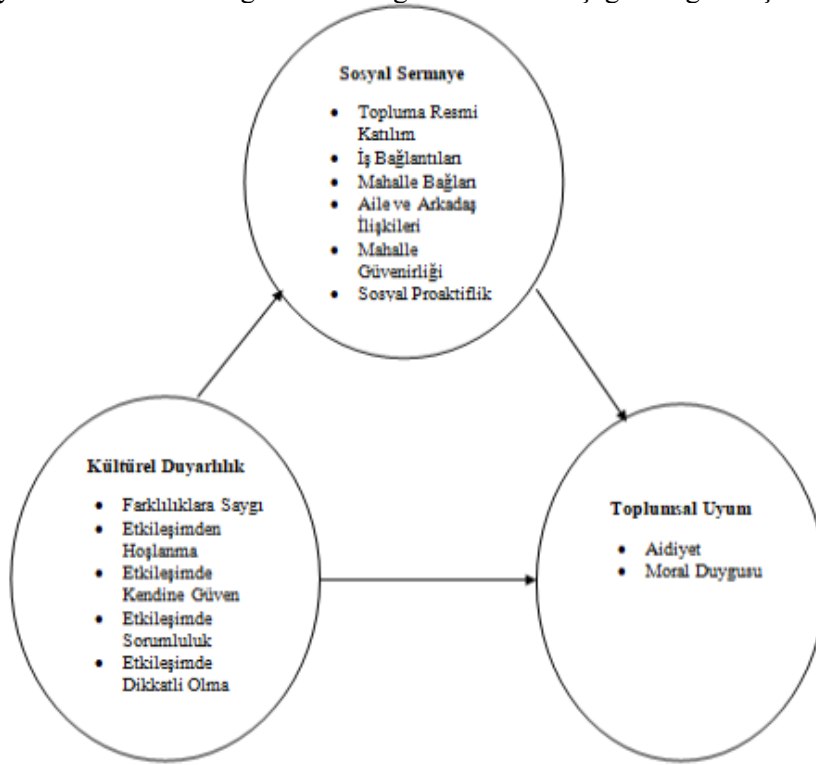
Yöntem

Çalışmada Yapısal Eşitlik Modellemesiyle (YEM) kültürel duyarlılığın toplumsal uyuma etkisinde sosyal sermayenin aracı rolü incelenmiştir. Artık günümüz bilimsel dünyasında bir değişken ile başka bir değişken arasındaki ilişkiyi sadece neden sonuç ilişkisi ile açıklamak yeterli

değildir. Bu değişkenler arasındaki ilişkinin meydana geldiği bağlam önemlidir. Bu bağlamda aracılık ilişkisi önem arz etmektedir. Aracılık modeli, X ile Y değişkeni arasındaki ilişkinin nasıl bir sosyolojik, psikolojik, biyolojik bir aracı mekanizmasını anlamaya yönelik yapılan istatistiksel bir yöntemdir. Aracı değişken(mediator) bağımsız (tahmini değişken) değişkenle bağımlı (sonuç değişkeni)değişken arasında yer alan değişken olarak tanımlanır (Hayes, 2013). Bağımsız değişken, bir duruma etki eden değişkendir. Başka bir değişle açıklanmak ya da tahmin edilmek istenen bir olayın oluşumunu etkileyen faktördür. Bağımlı değişken ise başka bir değişkene bağlı olan, yani etkilenen değişkendir (Saldamlı, 2016). Bu tanımlamalar ışığında kültürel duyarlılık bağımsız değişken, sosyal sermaye aracı değişken ve toplumsal uyum ise bağımsız değişken olarak belirlenmiştir.

Araştırma Modeli

Araştırmanın temel hipotezi kültürel duyarlılığın toplumsal uyuma etkisinde sosyal sermayenin aracı rolü olduğudur. Bu bağlamda model aşağıdaki gibi inşa edilmiştir.

Şekil.1.Kültürel Duyarlılığın Toplumsal Uyuma Etkisinde Sosyal Sermayenin Aracı Rolü

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

İkinci Dünya Savaşı'ndan büyük yıkımla çıkan Avrupa ülkeleri ve özellikle Almanya, bu kayıpların etkisini azaltmak ve ekonomik gelişimin devamını sağlamak adına savaş sonrasında birtakım adımlar atmış ve savaştan kaynaklanan işgücü açığını karşılamak için birçok ülkeyle anlaşmalar yaparak geçici işçi alımına başlamıştır (Chin, 2007, s. 33). Savaşın 1945 yılında sona ermesiyle Batı Avrupa ülkeleri hızlı bir kalkınma sürecine girerken, işgücü ihtiyaçlarını, daha ucuz olan yabancı işçi çalıştırarak karşılama yoluna gitmişlerdir. Bu ülkelerden biri olan Almanya 31 Ekim 1961 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti arasında "Türk İşgücü Anlaşması" imzalanmış ve böylece ilk resmi Türk işgücü göçü başlamıştır. Başlangıçta misafir toplum ve ev sahibi toplum iş gücü göçüne ekonomik sebeplerle oldukça faydacı yaklaşmış, bu süreci geçici ve sınırlı olarak

görmüş ancak iki toplumun bir arada yaşama süreci uzadıkça göçün insanî ve sosyal yönünün ihmal edilmesinden kaynaklanan çeşitli sorunlar gün yüzüne çıkmıştır (Aslan, 2019).

Tarihsel olarak ortaya çıkan bu etkileşim sonucunda araştırmanın evreni “Almanya’da yaşayan Türkler” olarak belirlenmiştir. Ayrıca Kültürel duyarlılık, sosyal sermaye ve toplumsal uyum konularının çok kültürlü bir toplumda kamusal alanın yeniden inşa edilmesi bağlamında önemli kavramlar olduğu düşünülmektedir. Almanya’daki Türkler çok uzun yıllardır bu çok kültürlülüğü tecrübe ettiğinden evren ve örneklem seçimi bu yönde belirlenmiştir. Statistisches Bundesamt’ın 2020 yılına ait verilerinde Almanya’da yaşayan toplam Türk sayısı, 2. 8 milyondur (www.destatis.de, 2021). Bu sayı Türkiye Cumhuriyeti Hamburg Başkonsolosluğu ile yapılan görüşme neticesinde teyit edilmiştir. Buradan hareketle, evreni temsil eden örneklem büyüklüğü %95 güven aralığında 384’tür (Ural & Kılıç, 2005). Bu kapsamda Nisan 2021 – Temmuz 2021 tarihleri arasında kolayda örnekleme yöntemi ile 500 kişi ile çevrimiçi anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Kolayda örnekleme, ana kütle içerisinde seçilecek örnek kesimin araştırmacının yargılarına belirlendiği tesadüfi olmayan örnekleme yöntemidir. Kolayda örneklemede veriler, ana kütleden en kolay, hızlı ve ekonomik şekilde toplanmaktadır (Aaker, Kumar, & Day, 2008). Geri dönüşü sağlanan anketlerden eksik ve hatalı olan 103 anket çıkarıldıktan sonra 397 anket üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel araştırma veri toplama yöntemi olan anket kullanılmıştır. Anket, bilimsel araştırmalarda birincil veri toplama araçlarından biridir (Kurtuluş, 2010). Çalışmada veri toplama aracı dört bölümden oluşmaktadır. Anketin, birinci bölümü; katılımcıların demografik özelliklerine yönelik 8 soru, ikinci bölümü kültürel duyarlılık ölçeği, üçüncü bölüm sosyal sermaye ölçeği ve son olarak toplumsal uyum ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca çalışma için Atatürk Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı’nın 12.04.2021 tarih ve 91 nolu kararıyla etik kurul onayı alınmıştır.

Kültürel Duyarlılık Ölçeği

Chen ve Starosta (2000) tarafından geliştirilen kültürel duyarlılık ölçeği; Etkileşimde Sorumluluk, Kültürel Farklılıklara Saygı, Etkileşimde Kendine Güvenme, Etkileşimden Hoşlanma, Etkileşimde Dikkatli Olma / Sorumluluk olmak üzere toplam 5 boyuttan 24 ifadeden oluşmaktadır. Ölçek Balcı ve Bekiroğlu (2014) tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

Kültürel Duyarlılık Ölçeğinin genel güvenilirliğinin **0,925** düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Sosyal sermaye ölçeğinin güvenilirliği **0,941** olarak tespit edilmiştir. Bu değer yüksek düzeyde olduğunu belirlenmiştir. Algılanan toplumsal uyum Ölçeğinin genel güvenilirliğinin **0,896** olduğu görülmüş ve bu değer yüksek düzeyde olduğunu belirlenmiştir. Güvenilirlik analizinde kullanılan değer Cronbach’s Alpha değeridir. Bu değer 0.70 ve üzeri olduğu durumlarda ölçek güvenilir demektir (Durmuş, Yurtkoru, & Çinko, 2016).

Kültürel duyarlılık ölçeğinin DFA bulgularına bakıldığında ise, maddelerin faktör yüklerinin **0,69–0,92** arasında olduğu tespit edildiğinden bu değerler kabul edilebilir değerler olarak değerlendirilebilir. Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller (2003)’e göre kabul edilebilirdir. Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) (Confirmatory Factor Analysis: CFA), ölçme modellerinin geliştirilmesinde sık kullanılan ve önemli kolaylıklar sağlayan bir analizdir. Bu yöntem, önceden oluşturulan bir model aracılığıyla gözlenen değişkenlerden yola çıkarak gizil değişken (faktör) oluşturmaya yönelik bir işlemdir. Çoğunlukla ölçek geliştirme ve geçerlilik analizlerinde kullanılmaktadır. Aynı zamanda önceden belirlenmiş bir yapının doğrulanmasını amaçlayan bir analiz yöntemidir (Yaşlıoğlu, 2017).

Geçerlilik için öncelikle açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinin ön koşulları arasında olan değişkenler arasındaki ilişkinin varlığı ve veri yapısının faktör analizi

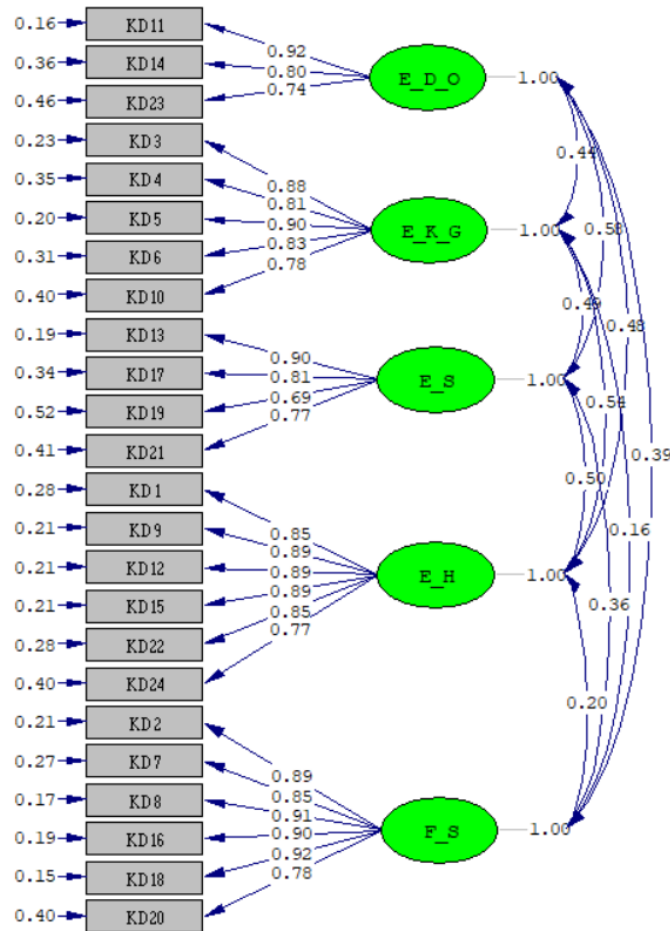
yapılabilmesi için yeterliliğine karar vermek amacıyla KMO, Bartlett Küresellik testlerine bakılmıştır (Tabachnick ve Fidel, 2014).

Tablo 1. Kültürel Duyarlılık Ölçeği'ne Ait KMO ve Bartlett Analizi Sonucu

KMO	0,917
<i>Ki-kareDeğeri (χ^2)</i>	8103,588
<i>SerbestlikDerecesi (df)</i>	276
Bartlett	
<i>Anlamlılık Değeri (p)</i>	0,000

Tablo 1.1'de KMO değerinin, 60'tan büyük ve aynı zamanda Bartlett küresellik testi istatistiksel olarak %99 güven düzeyinde anlamlı bulunduğundan ($p < 0.01$), araştırma sonucunda elde edilen örneklem sayısının faktör analizine uygunluğunun yeterli olduğu ve elde edilen veriler bu bağlamda incelendiğinde, verilerin istatistikî olarak çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini söylemek mümkündür (Kan ve Akbaş, 2005).

Açıklanan faktör yapısını doğrulamak için doğrulayıcı faktör analizi LISREL programında yapılmıştır. Uygulanan *doğrulayıcı faktör* analizine ait standardize edilmiş beta kat sayıları Şekil 1.1'de gösterilmektedir.

Chi-Square=671.86, df=242, P-value=0.00000, RMSEA=0.067

Şekil 2. Kültürel Duyarlılık Ölçeği'nin DFA Sonucuna Ait Path Diyagramı

Şekil 2 incelendiğinde, kültürel duyarlılık ölçeğinin DFA bulgularına göre, maddelerin faktör yüklerinin 0,69–0,92 arasında olduğu tespit edildiğinden bu değerler kabul edilebilir değerler olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla mükemmel uyum kriterleri aşağıdaki Tablo 1.2.'de verilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) (Confirmatory Factor Analysis: CFA), ölçme modellerinin geliştirilmesinde sık kullanılan ve önemli kolaylıklar sağlayan bir analizdir. Bu yöntem, önceden oluşturulan bir model aracılığıyla gözlenen değişkenlerden yola çıkarak gizil değişken (faktör) oluşturmaya yönelik bir işlemdir. Çoğunlukla ölçek geliştirme ve geçerlilik analizlerinde kullanılmaktadır. Aynı zamanda önceden belirlenmiş bir yapının doğrulanmasını amaçlayan bir analiz yöntemidir (Yaşlıoğlu, 2017).

Tablo 2. Araştırma Kapsamında İncelenen Uyum Kriterleri Sınırlılıkları

Uyum Kriterleri	Mükemmel Uyum	Kabul Edilebilir Uyum
χ^2/sd	≤ 3	≤ 5
RMSEA	$0 < RMSEA < 0.05$	$0.05 \leq RMSEA \leq 0.10$
RMR	$0 < SRMR < 0.05$	$0.05 \leq SRMR \leq 0.10$
SRMR	$0 \leq SRMR < 0.05$	$0.05 \leq SRMR \leq 0.10$
NFI	$0.95 \leq NFI \leq 1$	$0.90 \leq NFI \leq 0.95$
NNFI	$0.95 \leq NNFI \leq 1$	$0.90 \leq NNFI \leq 0.95$
CFI	$0.95 \leq CFI \leq 1$	$0.90 \leq CFI \leq 0.95$
GFI	$0.95 \leq GFI \leq 1$	$0.90 \leq GFI \leq 0.95$
AGFI	$0.90 \leq AGFI \leq 1$	$0.85 \leq AGFI \leq 0.90$

Kaynak: Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller (2003)

Kültürel Duyarlılık Ölçeği'nin DFA sonucunda elde edilen uyum indeksi kriterleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Kültürel Duyarlılık Ölçeği Uyum Kriterleri Bulguları

X^2/df	p	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NNFI	NFI	RMR	SRMR
2,776	0,000	0,067	0,98	0,94	0,92	0,97	0,98	0,043	0,036

Ölçeğin kabul edilebilir olması için elde edilen uyum iyiliği kriterlerinin en az kabul edilebilir sınırlar arasında bulunması gerekmektedir. DFA yöntemi sonucu elde edilen uyum kriterleri değerleri incelendiğinde, en önemli uyum değeri olan X^2 değerinin sd değerine olan oranının 2,776 ile mükemmel uyum düzeyinde, RMSEA değerinin ise 0,067 olması sonucunda kabul edilebilir uyum düzeyindedir. Ayrıca diğer uyum değerlerinin de mükemmel ve kabul edilebilir uyum değerleri içerisine düştüğü belirlenmiştir. Bu bulgulara göre kültürel duyarlılık ölçeği için açıklanan faktör yapısının doğrulandığı belirlenmiştir.

Tablo 4. Kültürel Duyarlılık Boyutlarına Ait AVE ve CR Değerleri

Faktörler	AVE	CR
Etkileşimde Dikkatli Olma	0,68	0,86
Etkileşimde Kendine Güven	0,71	0,92
Etkileşimde Sorumluluk	0,63	0,87
Etkileşimden Hoşlanma	0,74	0,94
Farklılıklara Saygı	0,77	0,95

Ölçüm modelinin güvenilirliği, ortalama açıklanan varyans (AVE) ile birleşik güvenilirlik (CR) değerlerine bakılarak test edilmiştir. Tablo 1.4'teki CR değeri eşik değer olan 0. 70 değerinin üzerinde ve AVE değeri eşik değer olan 0. 50 değerinin üzerinde belirlenmiş dolayısıyla ölçüm modelinin güvenilirliği ve yakınsama geçerliliğinin sağlandığı (Hair vd.,2017) tespit edilmiştir.

Sosyal Sermaye Ölçeği

Araştırma kapsamında Onxy ve Bullen (1995) tarafından geliştirilen sosyal sermaye ölçeği; mahalle güvenliği, topluma resmi katılım, iş bağlantıları, çeşitliliğe tolerans, mahalle bağlantıları, yaşamın değeri, aile ve arkadaşlar bağlantıları, sosyal bağlamda proaktiflik, gayri resmi topluluk katılımı, güven ve siyaset olmak üzere 10 boyut ve 42 ifadeden oluşmaktadır. Ayrıca Aydemir (2011) tarafından Türkçeye çevrilen Sosyal Sermaye Ölçeğinden faydalanılmıştır. Ancak çalışma kapsamında bazı maddeler çıkarılmış ve ölçek 7 boyut olarak değerlendirilmeye alınmıştır.

Sosyal Sermaye ölçeğindeki 25,26,27,32,35,37,38,39,40,41 ve 42 nolu maddelerin diğer maddelerle olan ilişki değerinin 0, 30'un altında olduğundan ilgili maddeler ölçekten çıkarılmasına karar verilmiştir. Maddeler ölçekten çıkarıldıklarında madde istatistiklerine yeniden bakılması gerektiğinden ölçeğin yeni maddeli madde istatistik sonuçları; ölçeğin genel güvenilirliğinin 0,915'ten madde çıkarımı sonrası 0, 941'e yükseldiği görülmüştür.

Daha sonrasında ölçekten elde edilen toplam puan ile ölçek maddeleri arasındaki ilişkilerin 0,464-0,721 arasında değişmekte olduğu saptanmış ve ilişkilerin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.01$).

Tablo 5. Sosyal Sermaye Ölçeği'ne Ait KMO ve Barlett Analizi Sonucu

KMO		0,920
	Ki-kareDeğeri (χ^2)	11904,383
Bartlett	SerbestlikDerecesi (df)	465
	Anlamlılık Değeri (p)	0,000

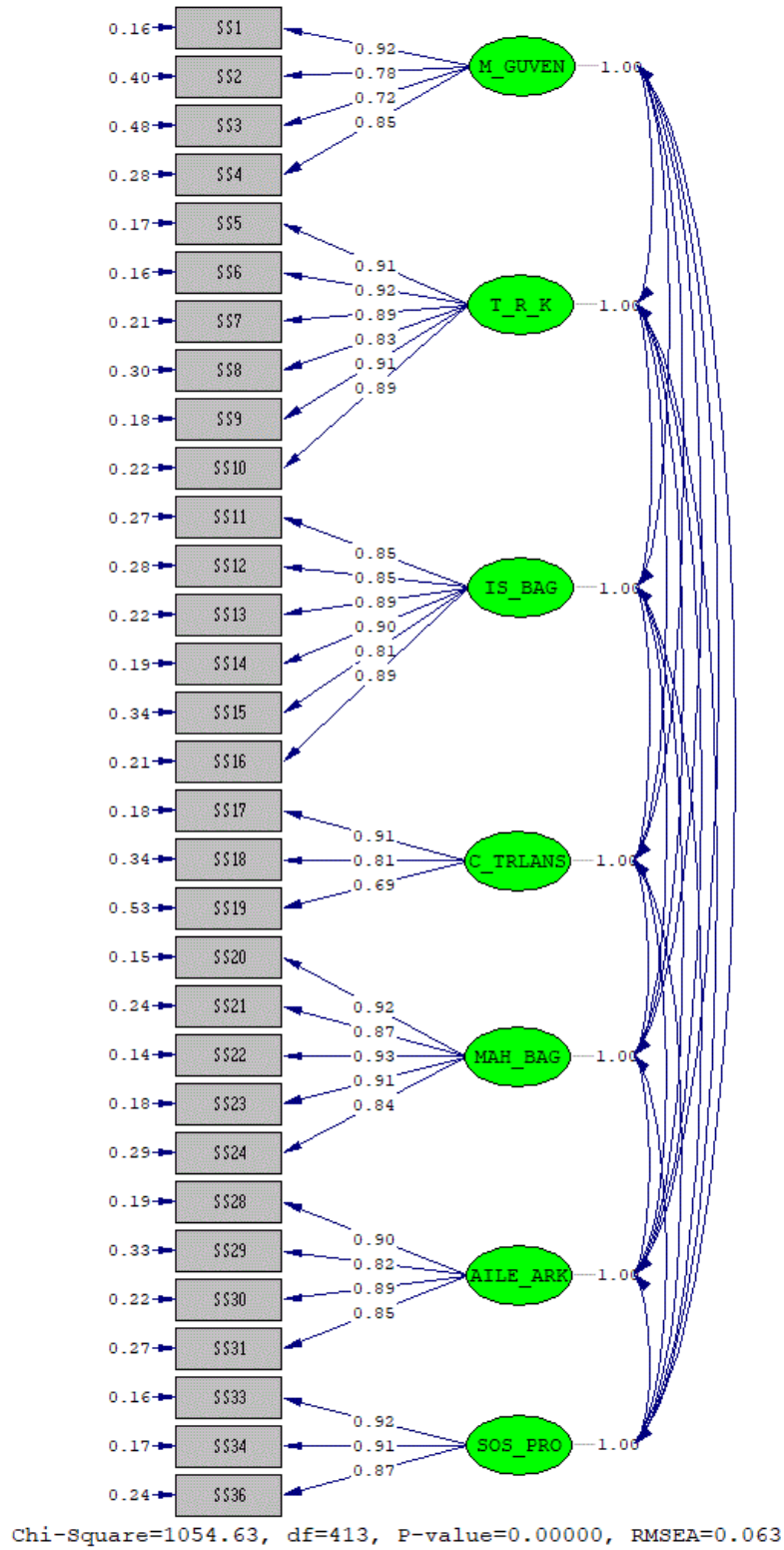
Tablo 5'te KMO değerinin, 60'tan büyük olduğundan ve Barlett küresellik testi istatistiksel olarak %99 güven düzeyinde olduğundan istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0.01$).

Ölçeğin faktör yapısının belirlenmesi için temel bileşenler analizlerinden varimax dik döndürme tekniği kullanılmıştır. Sosyal sermaye ölçeği 'nin öz değerleri 1'in üzerinde yedi faktörlü bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Birinci faktör tek başına 5,11'lik öz değeri ile ölçeğin %16,483'ünü, ikinci faktör tek başına 5,004'lük öz değeri ile ölçeğin %16,143'ünü, üçüncü faktör tek başına 4,285'lik öz değeri ile ölçeğin %13,824'ünü, dördüncü faktörün tek başına 3,247'lik öz değeri ile ölçeğin %10,474'ünü, beşinci faktörün tek başına 2,993'lük öz değeri ile ölçeğin %9,653'ünü, altıncı faktörün tek başına 2,604'lük öz değeri ile ölçeğin %8,400'ünü açıkladığı ve yedinci faktörün 2,122'lik öz değeri ile tek başına ölçeğin 6,844'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Yedi faktörün tamamı ise ölçeğin %81,821'ini açıklamaktadır.

Faktör yük değerlerinin 0,738-0,905 arasında değiştiği belirlenmiştir. Maddenin kararsız kalma durumunu incelemek için maddelerin faktörler arasındaki uzaklığın 0,10'dan büyük olması incelenmiş ve maddelerin faktörler arasındaki uzaklığın 0,10'dan büyük nedeniyle maddelerde herhangi bir kararsızlık durumu olmadığı belirlenmiştir (Büyüköztürk, 2009).

Faktörlere sırasıyla, “**Topluma Resmi Katılım**”, “**İş Bağlantıları**”, “**Mahalle Bağları**”, “**Aile ve Arkadaş İlişkileri**”, “**Mahalle Güvenirliği**”, “**Sosyal Proaktiflik**” ve “**Çeşitliliğe Tolerans**” adı verilmiş olup her faktörün kendi içindeki iç tutarlık düzeylerine bakıldığında, her faktörün güvenilirlik düzeyinin sırası ile 0,958, 0,947, 0,950, 0,923, 0,889, 0,926 ve 0,844 olduğu tespit edilmiş ve bu değerlerin yeterli güvenilirlik düzeyinde olduğu belirlenmiştir (Kalaycı 2005).

LISREL programından faydalanılarak açıklanan faktör yapısını doğrulamak için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan DFA analizine ait standardize edilmiş beta kat sayıları Şekil 4. 3'te verilmiştir.

Şekil 3. Sosyal Sermaye Ölçeği'nin DFA Sonucuna Ait Path Diyagramı

Sosyal sermaye ölçeğinin maddelerinin maddelerin faktör yüklerinin DFA sonuçları 0,69–0,92 arasında olduğundan bu değerler kabul edilebilir değerlerdir.

Tablo 6. Sosyal Sermaye Ölçeği Uyum Kriterleri Bulguları

X^2/df	p	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NNFI	NFI	RMR	SRMR
2,553	0,000	0,063	0,98	0,95	0,93	0,96	0,97	0,045	0,040

DFA sonucu elde edilen uyum kriterleri değerleri incelendiğinde, en önemli uyum değeri olan X^2 değerinin sd değerine olan oranının 2,553 ile mükemmel uyum düzeyinde, RMSEA değerinin ise 0,063 ile kabul edilebilir uyum düzeyinde olduğu ve diğer uyum değerlerinin de mükemmel ve kabul edilebilir uyum değerleri içerisinde düştüğü belirlenmiştir.

Tablo 7. Sosyal Sermaye Boyutlarına Ait AVE ve CR Değerleri

Faktörler	AVE	CR
Mahalle Güvenirliği	0,67	0,89
Topluma Resmi Katılım	0,80	0,96
İş Bağlantıları	0,75	0,95
Çeşitliliğe Tolerans	0,65	0,85
Mahalle Bağları	0,80	0,95
Aile ve Arkadaş İlişkileri	0,75	0,92
Sosyal Proaktiflik	0,81	0,93

Ölçüm modelinin güvenilirliği, ortalama açıklanan varyans (AVE) ve birleşik güvenilirlik (CR) değerlerine bakılarak sınanmıştır. CR değeri eşik değer olan 0.70 değerinin üzerinde ve AVE değeri eşik değer olan 0.50 değerinin üzerinde belirlendiğinden ölçüm modelinin güvenilirliği ve aynı zamanda yakınsama geçerliliğinin sağlandığı belirlenmiştir.

Algılanan Toplumsal Uyum Ölçeği

Toplumsal uyum alan yazında farklı bağlamlarda tartışıldığından ölçülmesi ile ilgili de farklı bakış açıları mevcuttur. Yapılan alan yazında taramalarında algılanan toplumsal uyumu ölçmenin çalışma açısından daha açıklayıcı olacağı düşünüldüğünden, Bollen & Hoyle (2014) tarafından geliştirilen algılanan toplumsal uyum ölçeği; aidiyet ve moral olmak üzere 2 boyut ve 6 ifadeden oluşmaktadır. Araştırma kapsamının öncelikle 40 katılımcıyla pilot çalışma yapılmış uygun güvenilir aralığı tespit edilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeklere ait ifadeler 1=Kesinlikle Katılmıyorum – 5=Kesinlikle Katılıyorum şeklinde 5’li likert ile derecelendirilmiştir. Diğer iki ölçekte olduğu gibi Algılanan Toplumsal Uyum ölçeğine de açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Ölçeğin genel güvenilirliğinin 0,896 olduğu görülmüş ve bu değerin yüksek düzeyde olduğunu belirlenmiştir.

Tablo 8. Toplumsal Uyum Ölçeği ’ne Ait KMO ve Barlett Analizi Sonucu

K M O	0,851
Bartlett	<i>Ki-kare Değeri (χ^2)</i> 1589,394
	<i>Serbestlik Derecesi (df)</i> 15
	<i>Anlamlılık Değeri (p)</i> 0,000

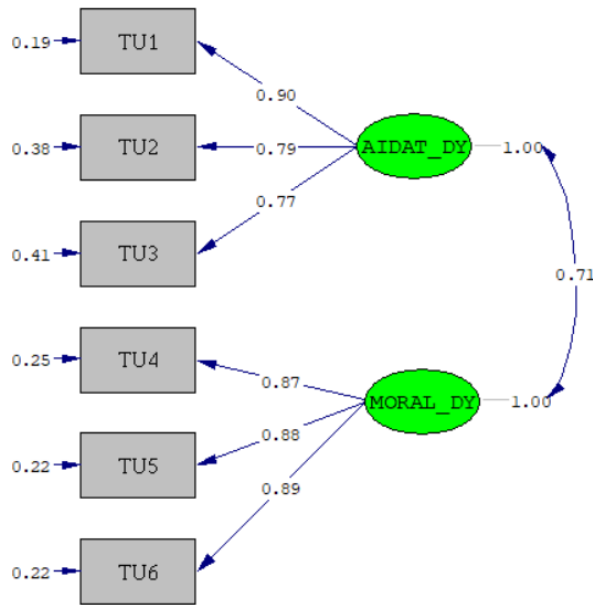
K M O değerinin, 60’tan büyük ve aynı zamanda Barlett küresellik testi istatistiksel olarak %99 güven düzeyinde anlamlı bulunmuştur ($p < 0.01$).

Toplumsal uyum ölçeği 'nin öz değerleri 1'in üzerinde iki faktörlü bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Birinci faktör tek başına 2,571'lik öz değeri ile ölçeğin %42,852'sini, ikinci faktör tek başına 2,360'lık öz değeri ile ölçeğin %39,336'sını açıkladığı belirlenmiştir. İki faktörün tamamı ise ölçeğin %82,188'ini açıklamaktadır.

Faktör yük değerlerinin 0,800-0,905 arasında değiştiği belirlenmiştir. Faktörler arasındaki fark 0,10'dan büyük olması nedeniyle maddelerde herhangi bir kararsızlık durumu olmadığı belirlenmiştir.

Faktörlere sırasıyla, “**Moral Duyguları**” ve “**Aidiyet Duygusu**” adı verilmiş olup her faktörün kendi içindeki iç tutarlık düzeylerine bakıldığında, her faktörün güvenirlik düzeyinin sırası ile 0,910, ve 0,862 olduğu ve bu değerlerin yeterli güvenirlik seviyesinde olduğu belirlenmiştir.

Açıklanan faktör yapısını doğrulamak için LISREL programında doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan DFA analizine ait standardize edilmiş beta kat sayıları Şekil 5'te verilmiştir.

Chi-Square=26.31, df=8, P-value=0.00093, RMSEA=0.076

Şekil 5. Toplumsal Uyum Ölçeği'nin DFA Sonucuna Ait Path Diyagramı

Toplumsal uyum ölçeğinin DFA sonuçlarına göre, maddelerin faktör yüklerinin 0,77–0,90 arasında olduğu belirlendiğinden bu değerler kabul edilebilir değerlerdir. Toplumsal Uyum Ölçeği'nin DFA sonucunda elde edilen uyum indeksi kriterleri Tablo 4. 20'de verilmiştir.

Tablo 9. Toplumsal Uyum Ölçeği Uyum Kriterleri Bulguları

χ^2/df	p	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	NNFI	NFI	RMR	SRMR
3,288	0,000	0,076	0,99	0,98	0,94	0,98	0,99	0,035	0,027

DFA sonucu elde edilen uyum kriterleri değerleri incelendiğinde, en önemli uyum değeri olan χ^2 değerinin sd değerine olan oranının 3,288 ile kabul edilebilir uyum düzeyinde, RMSEA

değerinin ise 0,076 ile kabul edilebilir uyum düzeyinde olduğu ve diğer uyum değerlerinin de mükemmel ve kabul edilebilir uyum değerleri içerisine düştüğü belirlenmiştir.

Tablo 10.Toplumsal Uyum Boyutlarına Ait AVE ve CR Değerleri

Faktörler	AVE	CR
Aidiyet Duygusu	0,68	0,86
Moral Duygusu	0,77	0,91

Ölçüm modelinin güvenilirliği, ortalama açıklanan varyans (AVE) ve birleşik güvenilirlik (CR) değerlerine bakılarak sınanmıştır. Elde edilen değerler istatistiksel olarak anlamlıdır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma Almanya’da yaşayan Türklerle sınırlıdır. Bu durum araştırmanın ilk sınırlılığıdır. Araştırmanın diğer bir sınırlılığı, Covid-19 salgın hastalığı dönemine denk geldiğinden verilerin çevrimiçi ortamda toplanması zorunluluğudur. İnternet aracılığıyla bilgi toplamının başlıca faydaları, hızlı ve ucuz veri toplamaya olanak sağlaması, çok geniş coğrafyalardaki katılımcılara ulaşılmasında imkân sağlamasıdır (Kurtuluş, 2010).

Araştırma Verilerinin Analizleri

Herhangi bir bilimsel çalışmada ölçme hatalarının derecesini belirlemeye yönelik geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılmaktadır. Güvenilirlik kavramı temelde, bir araştırmanın tekrarlanması durumunda aynı sonuçların elde edilip edilemeyeceğinin göstergesidir. Bu, bir ölçek tekrarlandığında aynı ölçümü verdiği sürece güvenilirlerdir. Kim tarafından uygulandığının önemi yoktur. Güvenilirlik analizinde kullanılan değer Cronbach’s Alpha değeridir. Bu değer 0.70 ve üzeri olduğu durumlarda ölçek güvenilir demektir (Durmuş, Yurtkoru, & Çinko, 2016). Geçerlilik ise, bir araştırmada ölçmesi beklenen konuyu yalnızca o doğru soru ile ölçtüğü ölçüde geçerlidir. Buradaki geçerlilik kavramı amaç için geçerlilik anlamına gelmektedir. Yani ilgili soru ya da araştırmada kullanılan ölçeğin araştırmacının amaçlarına uygun olup olmadığıdır. Başka bir deyişle ölçmeyi amaçladığı fenomeni ölçüp ölçemeyeceğini anlatan kavram geçerlilik kavramıdır (Gegez, 2015). Araştırmada ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapıldıktan sonra açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır.

Çalışmada elde edilen veriler SPSS 24 programı ve Lisrel 8.7 programı ile %95 güven düzeyinde analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan ölçeklerin ölçüm özelliğini test etmek amacı ile geçerlilik güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Geçerlilik güvenilirlik aşamasında ilk önce ölçeklere ait maddelerin problemli olup olmadığını belirlemek için madde analizleri, madde toplam korelasyon analizleri ve maddelerin iç tutarlılıkların belirlenmesi için Cronbach’s Alpha güvenilirlik analizi yapılmıştır. Ölçek maddelerinde problem olmadığı belirlendikten sonra ölçeklerin faktör yapısı için açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açıklanan faktör yapısının doğrulanması için verilere Lisrel programı yardımı ile doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmış DFA sonucu ölçekler doğrulanarak ölçeklerin geçerlilik güvenilirlik düzeyleri saptanmıştır. Katılımcıların demografik dağılımlarının incelenmesi için ise frekans ve yüzde analizi, öğrencilerin ölçeklerden elde edilen maddelere ait katılım düzeyleri için betimsel istatistikler gerçekleştirilmiştir. Hipotezlere (varsayımlara) ilişkin analiz sonuçlarının belirlenmesi için öncelikle merkezi eğilim ölçümleri ile verilerin dağılımına bakılmış, verilerinin dağılımın normal olması sonucunda hipotezler için ikili grup karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t-testi gerçekleştirilmiş, ikiden fazla grup arasında yapılan karşılaştırmalarda tek yönlü Anova testi yapılmıştır. Araştırmanın modeli sonucunda bulguların test edilmesinde ise yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın Bulguları

Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında hazırlanan veri toplama formunda öncelikle katılımcıların demografik özelliklerinin belirlenmesine yönelik katılımcılara sekiz ifade yöneltilmiştir. Araştırma kapsamında ulaşılan örneklem sonucu katılımcıların demografik özelliklerine ait bulgulara ilgili tabloda (4. 2) yer verilmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Demografik	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	201	50,6
	Erkek	196	49,4
Yaş	20-30 yaş	103	25,9
	31-40 yaş	99	24,9
	41-50 yaş	135	34,0
	51 +	60	15,1
Medeni Durum	Evli	287	72,3
	Bekâr	110	27,7
Eğitim Düzeyi	İlkokul	25	6,3
	Ortaokul	67	16,9
	Lise	173	43,6
	Lisans	109	27,5
	Y. lisans	23	5,8
Aylık Gelir (Euro)	Gelirim yok	94	23,7
	2000 euro veya altı	147	37,0
	2001-3000	87	21,9
	3001-4000	32	8,1
	4001 +	37	9,3
Almanya'da Yaşama Süresi	20 yıl veya altı	117	29,5
	21-30 yıl	140	35,3
	31-40 yıl	78	19,6
	41 +	62	15,6
Doğum Yeri	Türkiye	222	55,9
	Almanya	175	44,1
Toplam		397	100,00

Araştırmaya dâhil olan katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; katılımcıların %50,6'sının kadın, %49,4'ünün erkek, %25,9'unun 20-30 yaş aralığında, %24,9'unun 31-40 yaşında, %34'ünün 41-50 yaş ve %15,1'inin 51 yaşın üzerinde olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %72,3'ü evliken %27,7'sinin bekâr olduğu, %6,3' ünün ilkokul mezunu, %16,9' unun ortaokul, %43,6'sının lise, %27,5'inin lisans ve %5,8'inin y.lisans mezunu olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %6,8 hala öğrenciyken %71,3'ünün işçi, %21,9'unun diğer meslek gruplarında oldukları, %23,7'sinin bir geliri olmadığı, %37'sinin 2000 euro'nun altında bir geliri olduğu, %21,9'unun 2001-3000 euro arasında bir geliri olduğu, %8,1'inin 3001-4000 euro geliri ve %9,3'ünün 4000 euro'nun üzerinde bir geliri olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya dahil olan katılımcıların %29,5'inin 20 yıl veya altında Almanya'da yaşadıkları, %35,3'ünün 21-30 yıl, %19,6'sının 31-40 yıl ve %15,6'sının 41 yılın üzerinde Almanya'da yaşadıkları belirlenmiş olup, katılımcıların %55,9'unun Türkiye doğumlu, %44,1'inin ise Almanya doğumlu olduğu belirlenmiştir.

Araştırma Modeline İlişkin Bulgular

Kültürel duyarlılık, sosyal sermaye ve toplumsal uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucu çıkan bulgulara göre Kültürel duyarlılık ile sosyal sermaye arasında pozitif yönlü orta kuvvetli anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0,500$) ve toplumsal uyum arasında pozitif yönlü düşük kuvvetli anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0,321$) belirlenmiştir. Sosyal sermaye ile toplumsal uyum arasında pozitif düşük kuvvetli anlamlı bir ilişki olduğu ($r=0,325$) belirlenmiştir.

Tablo 12. Kültürel Duyarlılık, Sosyal Sermaye ve Toplumsal Uyum Arasındaki İlişkiye Ait Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Etkileşimde Dikkatli Olma	1																
Etkileşimde Kendine Güven		1															
Etkileşimde Sorumluluk			1														
Etkileşimden Hoşlanma				1													
Farklılıklara Saygı					1												
Kültürel Duyarlılık						1											
Mahalle Güvenirliliği							1										
Topluma Resmi Katılım								1									
İş Bağlantıları									1								
Çeşitliliğe Tolerans										1							
Mahalle Bağları											1						
Aile ve Arkadaş İlişkileri												1					
Sosyal Proaktiflik													1				
Sosyal Sermaye														1			
Aidiyet															1		
Duygusu																1	
Moral Duygusu																	1
Toplumsal Uyum																	1

**p<0.01

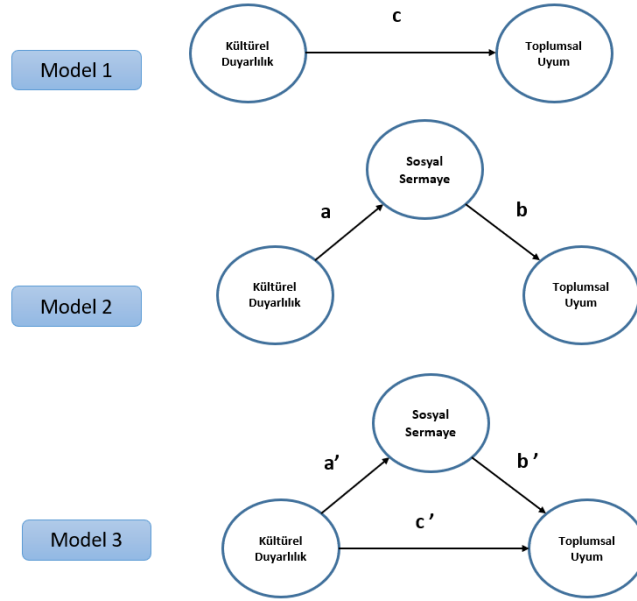
Yapısal modellerde bir değişkenin aracılık rolü birden fazla yöntemlerle test edilebilir. Araştırma kapsamında 2 farklı yöntemle modellerde yer alan sosyal sermaye değişkeninin aracılık rolü incelenmiştir.

İlk yöntem değişkenler arasındaki katsayıların karşılaştırılması yöntemidir. Böyle bir analizde değişkenin aracılık rolü üç basamakta test edilir. Birinci basamakta ikinci modelde

gösterilen a ve b katsayılarının anlamlı olması gerekmektedir. İkinci basamakta üçüncü modelde yer alan b katsayısının anlamlı olup olmadığı incelenir. Son basamakta ise üçüncü modelde yer alan bağımsız değişkenin sonuç değişkeniyle direk ilişkisinin birinci modelde belirlenen ilişkiden daha az önemli olması gerekmektedir (Baron ve Kenny, 1986).

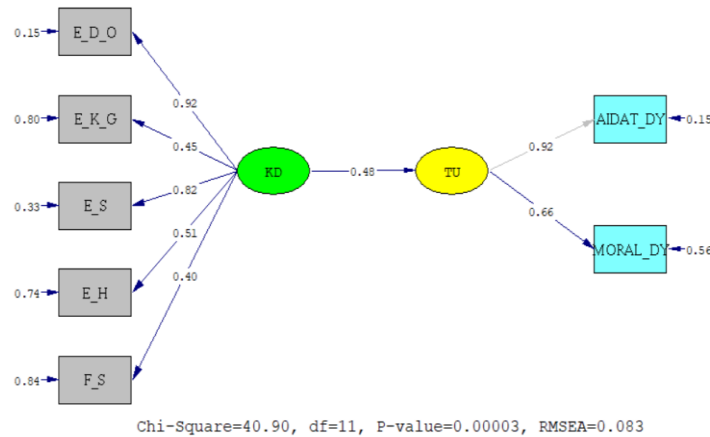
Bu durumda model 1'de görülen c katsayısının c' değerinden daha yüksek olması gerekmektedir. Bu koşullar sağlandığında sosyal sermaye değişkeninin kültürel duyarlılığın toplumsal uyum üzerindeki etkisinde aracı değişken olduğu belirlenir.

İkinci yöntem model uyumlarının karşılaştırılmasıdır. Model uyumlarının karşılaştırılmasıyla yapılan analizde üçüncü modelin model uyumunun ikinci modelden daha düşük (daha çok kabul edilebilir uyum değerleri içerisinde olması) olması sosyal sermayenin aracılığıyla sağlandığını göstermektedir (Şimşek, 2007). Kurulan modellere ait yollar Şekil 6'da yer verilmiştir.

Şekil 6. Kültürel Duyarlılığın Toplumsal Uyum Üzerindeki Etkisinde Sosyal Sermaye Değişkeninin Aracı Rolünün Belirlenmesi İçin Kurulan Modeller

Araştırmanın birinci modeli ve hipotezine ait sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Şekil 7. Kültürel Duyarlılığın Toplumsal Uyum Üzerindeki Etkisinin Oluşturduğu Modelin Test Edilmesi

Şekil 7’de verilen birinci model olan, kültürel duyarlılık ile toplumsal uyum değişkeninin oluşturduğu model test edildiğinde kültürel duyarlılığın toplumsal uyum ($t=8,43>2,58$), üzerindeki etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür.

Modele ilişkin Ki-kare $X^2= 40,90$; $sd = 11$; , $p = 0.0000<0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı incelendiğinde ($\chi^2/sd = 3,718$) 5 değerinin altında olması kabul edilebilir uyuma işaret etmektedir. Yapısal modele ait uyum iyiliği indeksleri incelendiğinde RMSEA = .083, RMR = .042, SRMR = .046, GFI = .97, AGFI = .93, CFI = .98, NFI = .96 ve NNFI = .94 değerlerini aldığı görülmektedir. Bu değerler kurulan yapısal modelin mükemmel uyuma sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlara göre araştırmanın H_4 Hipotezine ait sonuçlar tablo 4.51’de verilmiştir.

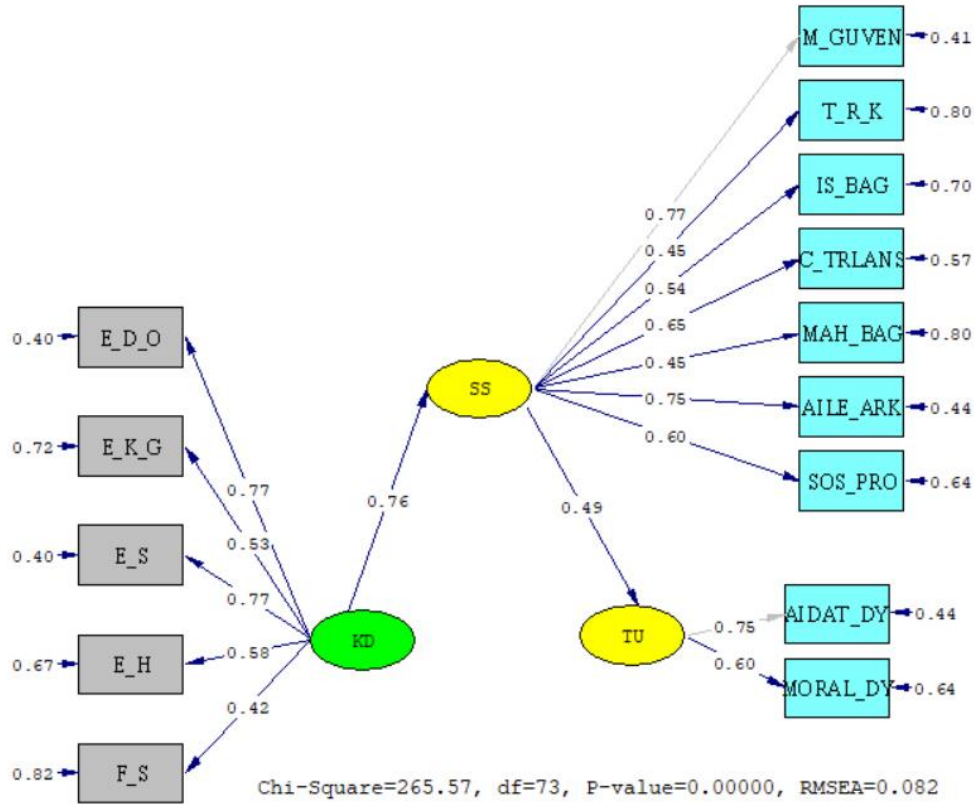
Tablo 7. Araştırmanın Birinci Modeline Ait Yol Analizine İlişkin Standardize Edilmiş, T-Değerleri ve Açıklanan Varyans Düzeyleri

Hipotezler	Yollar	Standart Değ.	t değeri	R ² Değeri	Hipotez Sonucu
H₁: Kültürel duyarlılık düzeyinin toplumsal uyum üzerinde pozitif bir etkisi vardır.	KD→TU	0.48	8.43	0.23	Kabul

H₁: Kültürel duyarlılık düzeyinin toplumsal uyum üzerinde pozitif bir etkisi vardır.

Şekil 7’de yer alan yol diyagramı ve Tablo 7 incelendiğinde, kültürel duyarlılığın toplumsal uyum üzerinde olumlu bir etkisi ($\beta= 0,48$; $t= 8,43$; $p<0,01$) olduğu belirlenmiş olup araştırmanın H_1 hipotezinin kabul edildiği belirlenmiştir. Bu sonuç Kültürel duyarlılıktaki bir artışın toplumsal uyum algısı üzerinde 0,48 birimlik bir etki ile artış yarattığını göstermektedir.

Araştırmanın 2. Modeli ve ikinci ile üçüncü hipotezlerine ait sonuçların incelendiği model aşağıdaki çizelgede verilmiştir.

Şekil 8. Kültürel Duyarlılık, Toplumsal Uyum ve Sosyal Sermaye Değişkeninin Oluşturduğu Modelin Test Edilmesi

Şekil 7’de verilen ikinci modelde kültürel duyarlılığın sosyal sermaye üzerinde ($t=11,25>2,58$) üzerindeki etkisi ve sosyal sermayenin toplumsal uyum üzerindeki ($t=9,42>2,58$) etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür.

Modele ilişkin Ki-kare $X^2=265,57$; $sd=73$, $p=0.0000<0.01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı incelendiğinde ($\chi^2/sd=3,637$) 5 değerinin altında olması kabul edilebilir uyuma işaret etmektedir. Yapısal modele ait uyum iyiliği indeksleri incelendiğinde $RMSEA=.082$, $RMR=.056$, $SRMR=.058$, $GFI=.92$, $AGFI=.89$, $CFI=.95$, $NFI=.93$ ve $NNFI=.93$ değerlerini aldığı görülmektedir. Bu değerler kurulan yapısal modelin kabul edilebilir uyuma sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlara göre araştırmanın 2. ve 3. Hipotezine ait sonuçlar Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Araştırmanın İkinci Modeline Ait Yol Analizine İlişkin Standardize Edilmiş, T-Değerleri ve Açıklanan Varyans Düzeyleri

Hipotezler	Yollar	Standart Değ.	t değeri	R ² Değeri	Hipotez Sonucu
H ₂ : Kültürel duyarlılık düzeyinin sosyal sermaye üzerinde pozitif bir etkisi vardır.	KD → SS	0.76	11.25**	0,58	Kabul
H ₃ : Sosyal sermaye düzeyinin toplumsal uyum üzerinde pozitif bir etkisi vardır.	SS → TU	0.49	9.42**	0,24	Kabul

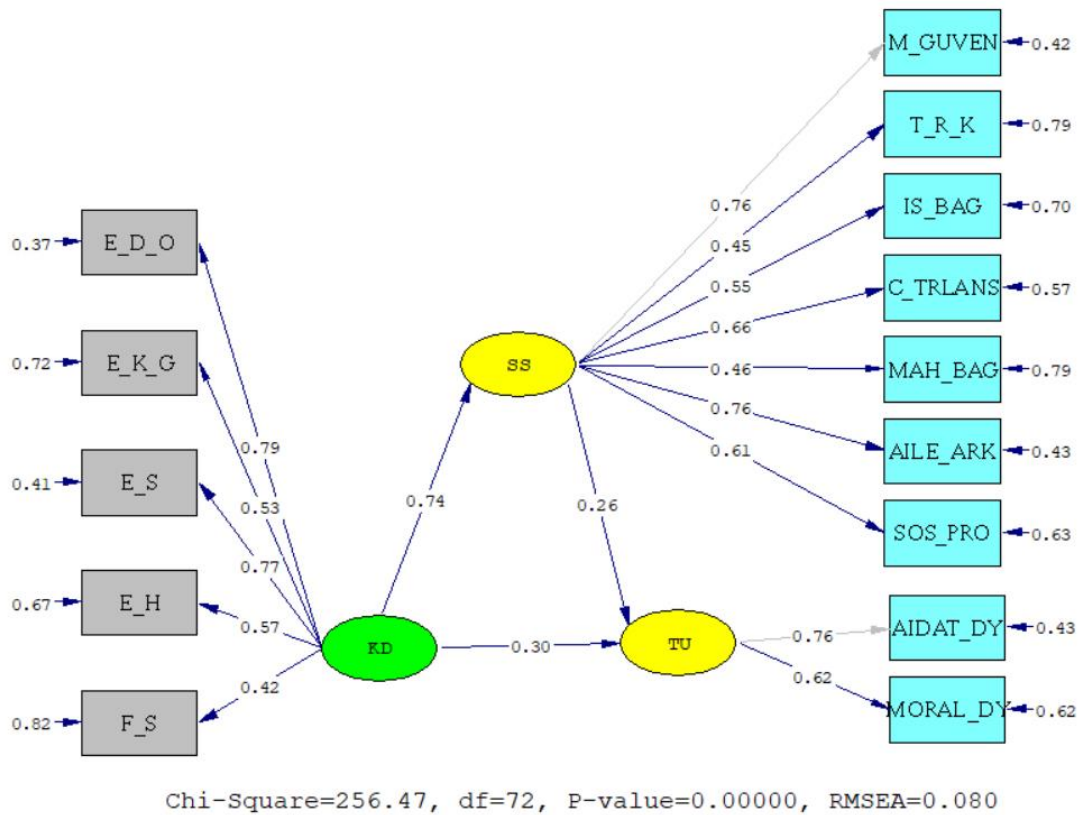
H₂: Kültürel duyarlılık düzeyinin sosyal sermaye üzerinde pozitif bir etkisi vardır.

H₃: Sosyal sermaye düzeyinin toplumsal uyum üzerinde pozitif bir etkisi vardır.

Şekil 7’de yer alan yol diyagramı ve Tablo 8 ’de yer alan değerler incelendiğinde, kültürel duyarlılığın sosyal sermaye üzerinde olumlu bir etkisi ($\beta = 0.76$; $t = 11,25$; $p < 0,01$) olduğu belirlenmiş olup araştırmanın H₂ hipotezinin kabul edildiği belirlenmiştir. Bu sonuç kültürel duyarlılık düzeylerinde bir artış olduğunda sosyal sermayeleri üzerinde 0,76 birimlik bir etki ile artış yarattığını göstermektedir.

Şekil 7’de yer alan yol diyagramı ve Tablo 8’de yer alan değerler incelendiğinde, sosyal sermayenin toplumsal uyum üzerinde olumlu bir etkisi ($\beta = 0.49$; $t = 9,42$; $p < 0,01$) olduğu belirlenmiş olup araştırmanın H₃ hipotezinin kabul edildiği belirlenmiştir. Bu sonuç sosyal sermaye düzeyinde bir artış olduğunda toplumsal uyum düzeyi üzerinde 0,49 birimlik bir etki ile artış yarattığını göstermektedir.

Aracılık rolünün ölçüldüğü 3. Model ve araştırmanın H₄ hipotezine ait sonuçlar Şekil 9’da verilmiştir.

Şekil 9. Kültürel Duyarlılığın Toplumsal Uyum Üzerindeki Etkisinde Sosyal Sermaye Değişkeninin Aracılık Modeli

Şekil 7’de verilen üçüncü model test edildiğinde sosyal sermayenin toplumsal uyum üzerindeki etkisinin ($t = 2.89 > 2,58$), kültürel duyarlılığın sosyal sermaye üzerindeki etkisinin ($t=11.85 > 2,58$) ve toplumsal uyum üzerindeki etkisinin ($t=3.41 > 2,58$) istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür.

Modele ilişkin Ki-kare değeri $\chi^2 = 256,47$, $sd = 72$, $p = .000$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı incelendiğinde ($\chi^2/sd = 3,562$) 5 değerinin altında olması mükemmel uyuma işaret etmektedir. Yapısal modele ait uyum iyiliği indeksleri incelendiğinde RMSEA = .080, RMR = .056, SRMR = .058, GFI = .91, AGFI = .87, CFI = .95, NFI =

.93 ve NNFI= .93 değerlerini aldığı görülmektedir. Bu değerler kurulan yapısal modelinin kabul edilebilir uyuma sahip olduğunu göstermektedir.

Sosyal sorumluluğun aracı değişken olup olmadığını belirlemeye yönelik ilk yöntem göz önüne alındığında şekil 9 için hesaplanan sosyal sorumluluk → toplumsal uyum ($\beta = 0,49$) ve kültürel duyarlılık → sosyal sorumluluk ($\beta = 0,76$) arasında hesaplanan katsayıların anlamlı olduğu görülmektedir.

Şekil 9'daki üçüncü model için katsayılar incelendiğinde sosyal sermayenin toplumsal uyum üzerindeki etkisinin ($\beta = 0,26$) hala anlamlı olduğu görülmektedir.

Üçüncü aşamada belirlenen bağımsız değişken ile sonuç değişkeni arasındaki ilişkinin değişim miktarı incelendiğinde kültürel duyarlılığın toplumsal uyum üzerindeki etkisinin model bir'de $\beta = 0,48$ iken model üç'de aynı katsayı $0,30$ 'a düşmüştür.

Tablo 9. Araştırmanın Üçüncü Modeline Ait Yol Analizine İlişkin Standardize Edilmiş, T-Değerleri ve Açıklanan Varyans Düzeyleri

Hipotezler	Yollar	Standart Değ.	t değeri	R ² Değeri	Hipotez Sonucu	Aracılık Türü
H4: Kültürel duyarlılık düzeyinin toplumsal uyum üzerinde etkisinde sosyal sermaye düzeylerinin aracılık rolü vardır.	KD → SS → TU	0.30	3.41**	0.09	Kabul	Kısmi

H4: Kültürel duyarlılık düzeyinin toplumsal uyum üzerindeki etkisinde sosyal sermayenin aracılık rolü vardır.

Bu bilgilere göre sosyal sorumluluk değişkeninin aracılığı ile kültürel duyarlılığın toplumsal uyum üzerindeki etkisinin azaldığı ama tamamen ortadan kaybolmadığı için kısmi aracılık gösterdiği belirlenmiştir. İkinci yönteme göre sosyal sorumluluk değişkeninin aracılığı test edildiğinde üçüncü modelin uyum iyiliğinin ($\chi^2/sd = 3,562$) ikinci modele göre daha düşük ($\chi^2/sd = 3,637$) olduğu gözlenmektedir.

Bu durumda kültürel duyarlılığın toplumsal uyum üzerindeki etkisinde sosyal sorumluluk değişkeninin aracılık rolünden bahsedilebilir.

Sonuç olarak, Tablo 9'da görüldüğü üzere yapılan hipotez testi sonucunda kültürel duyarlılık düzeyinin toplumsal uyum üzerinde sosyal sermayenin aracılık rolü bulunmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Sosyal uyum, kökeni 19. yüzyıla kadar uzanan ve imparatorlukların çözülmesi ile ulus-devletlerin ortaya çıkışı sürecinde sosyolojinin temel tartışma konularından biri hâline gelen önemli bir kavramdır. Göç, eğitim, küresel ekonomi ve küreselleşmenin etkisiyle toplumların giderek daha fazla kültürel çeşitlilikle karşı karşıya kalması, sosyal uyum kavramını farklı disiplinler açısından da merkezi bir konuma taşımıştır. Sosyal uyum, toplumsal bağların zayıflaması sonucu modern ve kültürel açıdan çeşitlilik gösteren toplumlarda sosyal barışın bozulma riskini ele almaktadır. Bu nedenle yalnızca hukuki düzenlemeler yeterli olmayıp, hoşgörü, empati ve olumlu sosyal ilişkilerin geliştirilmesi çatışmaların azaltılması ve toplumsal bütünlüğün sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kültürel duyarlılık, farklı kültürler arasında empati kurulmasını ve karşılıklı anlayışın geliştirilmesini sağlayan temel unsurlardan biridir. Araştırmalar, yalnızca devlet politikalarının sosyal uyumu sağlamada yeterli olmadığını, toplumun tüm kesimlerinin bu sürece aktif olarak katılması gerektiğini göstermektedir. Eğitim faaliyetleri ve kültürlerarası etkileşim, bireylerin baskın

kültüre asimile olmadan topluma uyum sağlamalarını kolaylaştırmakta ve sosyal uyumun gelişmesine önemli katkılar sunmaktadır. Bu yaklaşım, kültürel çeşitliliği kabul etmekte ve farklı kültürlerin bir arada barış içinde yaşayabilmesini desteklemektedir.

Sosyal sermaye ise sosyal refahla yakından ilişkili olup toplum içerisinde güven, iş birliği ve dayanışmayı güçlendirerek sosyal uyumun gelişmesine katkı sağlamaktadır. Sosyal sermaye; suç oranlarının azalmasına, kamu yönetiminin daha etkin işlemesine ve ekonomik gelişmenin desteklenmesine yardımcı olmaktadır. Araştırmalar, sosyal sermaye düzeyi yüksek olan bölgelerde sosyal uyumun da daha güçlü olduğunu ve bunun özellikle dezavantajlı gruplar başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerine olumlu katkılar sağladığını ortaya koymaktadır.

Çokkültürlü toplumlarda sosyal uyumun sağlanabilmesi için farklı toplumsal gruplarda aidiyet duygusunun geliştirilmesi ve vatandaşlık bilincinin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bunun gerçekleştirilebilmesi için sağlık hizmetleri, eğitim, güvenlik ve hukuki haklar gibi temel kamu hizmetlerine göçmenler de dâhil olmak üzere tüm bireylerin eşit şekilde erişebilmesini sağlayan kapsayıcı politikaların uygulanması gerekmektedir. Kültürel çeşitliliği benimseyen ortak bir toplumsal kimliğin oluşturulması, toplumun sosyal yapısını güçlendirecek ve kutuplaşmanın azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

Küreselleşme, kültürler arasındaki karşılıklı bağımlılığı artırmış ve farklı kültürler arasında etkili iletişim ile kültürel duyarlılığın geliştirilmesini zorunlu hâle getirmiştir. Kültürlerarası etkileşimi ve kültürlerarası eğitimi teşvik eden uygulamalar, önyargıların azaltılmasına ve farklı kültürel gruplar arasında olumlu ilişkilerin geliştirilmesine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu tür girişimler, kültürel çeşitliliğin bulunduğu toplumlarda sosyal uyumun güçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Sonuç olarak, çokkültürlü toplumlarda sosyal uyumun sağlanması yalnızca hukuki düzenlemelerle mümkün değildir. Bunun yanında empati, kültürel duyarlılık ve sosyal sermayenin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Kapsayıcı sosyal politikaların uygulanması ve bireylerde erken yaşlardan itibaren kültürlerarası anlayışın geliştirilmesi sayesinde toplumlar daha güçlü sosyal bağlar kurabilecek, tüm bireylerin refahı artırılabilir ve böylece daha uyumlu, dayanışmacı ve iş birliğine dayalı bir toplumsal yapı oluşturulabilecektir.

References

- Aaker, DA, Kumar, V, Day, GS & Leone, R, (2012). *Marketing research*. John Wiley & Sons.
- Achbari, W., Gesthuizen, M., & Holm, J. (2018). Ethnic diversity and generalized trust: Testing the contact hypothesis in Dutch Voluntary Organizations. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 47(4), 813-835. <https://doi.org/10.1177/0899764018764>
- Alver, F. (2003). *Basında yabancı tasarımı ve yabancı düşmanlığı*. DER Yayınları.
- Aslan, A. (2019) Entegrasyon, çokkültürlülük ve katılım: Almanya Türklerinin yaklaşımı. *Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(3), 74-88.
- Aydemir, M. A. (2011). *Toplumsal ilişkilerin sosyal sermaye değeri: topluluk duygusu ve sosyal sermaye üzerine bir araştırma* [Doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baron, R., M. & Kenny, D., A. (1986). The moderator–mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173-1182. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.51.6.1173>
- Bekiroğlu, O., & Balcı, Ş. (2014). Kültürlerarası iletişim duyarlılığının izlerini aramak: İletişim fakültesi öğrencileri örneğinde bir. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 429-459, <https://doi.org/10.21563/sutad.187110>
- Bhawuk, D. P. S., & Brislin, R. (1992). The measurement of intercultural sensitivity using the concepts of individualism and collectivism. *International Journal of Intercultural Relations*, 16(4), 413–436. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(92\)90031-O](https://doi.org/10.1016/0147-1767(92)90031-O)
- Bollen, K. A., & Hoyle, R. H. (1990). Perceived cohesion: A conceptual and empirical examination. *Social Forces*, 69(2), 479–504. <https://doi.org/10.2307/2579670>
- Buckner, J. C. (1988). The development of an instrument to measure neighborhood cohesion. *American Journal of Community Psychology*, 16(6), 771–791. <https://doi.org/10.1007/BF00930016>
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. Pegem.
- Chen, G.-M., & Starosta, W. J. (2000). The development and validation of the Intercultural Sensitivity Scale. *Communication Studies Faculty Publications*, 1-15.
- Chen, G. M., & Starosta, W. J. (1996). Intercultural communication competence: A synthesis. *Communication Yearbook*, 19, 353–384.
- Chin, R. (2007). *The quest worker question in postwar Germany*. Cambridge University Press.
- Coleman, J. S. (1994). *Foundations of social theory*. The Belknap Press of Harvard University Press.
- Coleman, J. S. (1998). Social capital in the creation of human capital. *The American Journal of Sociology*, 95-120.
- Cutts, D., Fieldhouse, E., Purdam, K., Stell, D., & Tranmer, M. (2007). Voter Turnout in British South Asian communities at the 2001 general election. *British Journal of Politics and International relations*, 9, 396-412. <https://doi.org/10.1111/j.1467-856X.2006.00261.x>
- Dragolov, G., Ignácz, Z. S., Lorenz, J., Delhey, J., Boehnke, K., & Unzicker, K. (2016) *Social cohesion in the western world what holds societies together: insights from the social cohesion radar*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-32464-7>.

- Durmuş, B., Yurtkoru, E.S. & Çinko, M. (2016). *Sosyal bilimlerde SPSS’le analiz*. (6. Baskı). Beta Basım Yayım.
- Field, J. (2008). *Sosyal sermaye*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Fukuyama, F. (2000). *Güven: Sosyal erdemler ve refahın yaratılması*. Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Fukuyama, F. (2010). Social capital and civil society. *International Monetary IMF Working Papers*, 1-17.
- Forsyth, D. R., & Burnette, J. L. (2010). Group cohesion. In J. M. Levine & M. A. Hogg (Eds.), *Encyclopedia of group processes and intergroup relations* (pp. 332–334). Sage.
- Gegez, A. E. (2015). *Pazarlama araştırmaları*. Beta Basım Yayım.
- Gijssberts, M., Meer, T. & Dagevos, J. (2012). Hunkering down in multi-ethnic neighbourhoods? The effects of ethnic diversity on dimensions of social cohesion. *Article in European Sociological Review*, 1-11. <https://doi.org/10.2307/23272536>
- Goffman, E., (2019). *Kamusal alanda ilişkiler*. Çevr: M. Fatih Karayakaya, Heretik Yayınları.
- Hair, J. F., Hult, G. Tomas M., Ringle, C. M. & Sarstedt M. (2017). *A primer on partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM)*. (Second edition) SAGE Publications.
- Hayes, A. F. & Preacher, K. J. (2013). Conditional process modeling: Using structural equation modeling to examine contingent causal processes. In G. R. Hancock & R. O. Mueller (Eds.), *Structural equation modeling: A second course* (pp. 219–266).
- Helliwell, J. F. & Putnam, R. D. (1995). *Economic growth and social capital in Italy*. *Eastern Economic Journal*, 295-307.
- Hofstede, G. (1980). *Culture’s consequences: International differences in work-related values*. Sage <http://arsiv.ntv.com.tr/news/115944.asp>, (date of access,2020).
- https://www.destatis.de/EN/Home/_node.html, (date of access, 2021).
- Jackman, R. W., & Miller, R. A. (1998). Social capital and politics. *Annual Review of Political Science*, 1, 47–73. <https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.1.1.47>
- Jenson, J. (2010). Defining and measuring social cohesion. *Commonwealth Secretariat/UNRISD Working Paper*.
- Kalaycı, Ş. (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Asil Yayın Dağıtım
- Kan, A. & Akbaş, A. (2005). Lise öğrencilerinin kimya dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 227-237.
- Kartarı, A. (2016). *Kültür, farklılık ve iletişim-kültürlerarası iletişimin kavramsal dayanakları*. İletişim Yayınları.
- Keleşoğlu, A. N., & Sathian, M. R. (2019). Discussions on ethnicity and social capital in the literature on malaysian context: A Review. *Jati-Journal of Southeast Asian Studies*, 24(2), 32-49. <https://doi.org/10.22452/jati.vol24no2.3>
- Kurtuluş, K. (2010). *Araştırma yöntemleri*. Türkmen Kitapevi.
- Larrain, J. (1995). *İdeoloji ve kültürel kimlik*. Sarmal Yayınevi.
- Larsen, C.A., 2013. *The rise and fall of social cohesion. The Construction and de-construction of social trust in the USA, UK, Sweden and Denmark*. Oxford University Press.

- Langfred, C. W. (1998). Is group cohesiveness a double-edged sword? *Journal of Organizational Behavior*, 19(5), 325–334.
- Meer, T. & Tolsma, J. (2014). Ethnic diversity and its effects on social cohesion. *Annual Review of Sociology*, 40, 459–478. <http://doi.10.1146/annurev-soc-071913-043309>.
- Morrison, T. R. (1987). *Multiculturalism and the future of learning, multicultural and intercultural education: Building Canada*. Detselig Enterprises Ltd.
- Onyx J & Bullen P. (2000). Measuring social capital in five communities. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 36(1), 23–42. <https://doi.org/10.1177/00218863003610>
- Pruegger, V. J., & Rogers, T. B. (1994). Cross-cultural sensitivity training: Methods and assessment. *International Journal of Intercultural Relations*, 18(3), 369–38. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(94\)90038-8](https://doi.org/10.1016/0147-1767(94)90038-8)
- Putnam, R. D. (2007). E pluribus unum: diversity and community in the Twenty-First Century. *Johan Skytte Lecture Scandinavian Political Studies*, 137–174. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9477.2007.00176.x>
- Portes, A., & Sensenbrenner, J. (1993). Embeddedness and immigration: Notes on the social determinants of economic action. *American Journal of Sociology*, 98(6), 1320–1350. <https://doi.org/10.1086/230191>
- Saldamlı, A., (2016). *Bilimsel araştırma ve sunum teknikleri*. Detay Yayıncılık.
- Savelkoul, M., Scheepers, P., Tolsma, J., & Hagendoorn, L. (2011). Anti-Muslim attitudes in the Netherlands: Tests of Contradictory hypotheses derived from ethnic competition theory and inter group contact theory. *European Sociological Review*, 741–758. <https://doi.org/10.1093/esr/jcq>
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of Significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research*, 8(2), 23–74.
- Şimşek, Ö.F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ekinoks Yayınları.
- Tabachnick, B., G. & Fidell, L., S. (2015). *Using multivariate statistics*. (6th Edition). USA Pearson Education Limited. (Çev. Ed.: Mustafa Baloğlu), *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı*. 6. Basımdan Çeviri, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tayeb, M. H. (1988). *Organizations and national culture: A comparative analysis*. Sage.
- Tocqueville, A. D. (2016). *Amerika'da demokrasi*. İletişim Yayınları.
- Triandis, H. C. (1977). Cross-cultural social and personality psychology. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 3(4), 408–426. <https://doi.org/10.1177/014616727700300401>
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2005). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile analizi*. Detay Yayıncılık.
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S., (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Detay Yayıncılık.
- Whiteley, P. F. (2000). Economic growth and social capital. *Political Studies*, (48), 443–466.
- What is social cohesion. (2021). *OECD*. <https://www.oecd.org/social/what-is-social-cohesion/>

-
- Woolcock, M. (1998). Social capital and economic development: Toward a theoretical synthesis and policy framework. *Theory and Society*, 27(2), 151–208. <https://doi.org/10.1023/A:1006884930135>
- Yaşlıoğlu, M. (2017). Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: Keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 74-85.
- Zriba, H. (2019). Social cohesion and cultural diversity in contemporary Britain: Impossible mission! *Critical Literary Studies*, 1(2), 31-56. <https://doi.org/10.34785/J014.2019.484>

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

We declare that this article is an original work and was prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The article has not been published elsewhere and is not currently under review by another journal.

All sources used in the study have been cited in accordance with academic standards. We declare that the study does not contain plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data, and that the research findings have been presented in accordance with the principles of scientific integrity.

Author Contributions

We designed, conducted, and analyzed the study and prepared the report for this article. We have reviewed and approved the final version of the article and agreed to its publication.

Conflict of Interest

We declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by us. Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with us.

Copyright and Permissions

We confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

We confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR**Araştırma ve Yayın Etiği**

Bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan ederiz. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıflanmıştır. Çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipülasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan ederiz.

Yazar Katkısı

Çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin raporlama aşamasını birlikte yürüttük. Makalenin son hâlini okuyup onayladık ve yayımlanmasını kabul ettik.

Çıkar Çatışması

Bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan ederiz.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmıştır. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri tarafımızdan dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk bize aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan ederiz.

Yazar Onayı

Makalenin son hâlini okuduk, onayladık ve yayımlanmasını kabul ettiğimizi beyan ederiz.

Authors' Contribution Statement / Yazarların Katkı Oranı Beyanı

The researchers' contribution statement is as follows / Araştırmacıların katkı oranı beyanı şu şekildedir:

First author / 1. Yazar %50,

Second author / 2. Yazar %50.